

Diyadin Jeotermal Kaynak Arama Projesi

Paydaş Katılım Planı

Zorlu Jeotermal Enerji Elektrik Üretim A.ř.

Ekim 2025

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Paydaş Katılım Planı'nın (PKP) Amaçları.....	1
1.2. Paydaş Katılım Planı'nın (PKP) Yapısı.....	2
2. PROJE TANIMI	3
3. ÖNCEKİ PAYDAŞ KATILIM FAALİYETLERİNİN KISA ÖZETİ.....	13
4. PAYDAŞ TANIMLAMA VE ANALİZİ	15
4.1. Projeden Etkilenen Taraflar	15
4.2. Diğer İlgili Taraflar.....	17
4.3. Dezavantajlı/Savunmasız Bireyler veya Gruplar	19
4.4. Dahili Paydaşlar	19
4.5. Proje Paydaşlarının İhtiyaçlarının Özeti	20
5. PAYDAŞ KATILIM PROGRAMI	25
5.1. Paydaş Katılım Programının Amacı ve Zamanlaması.....	25
5.2. Bilgi Açıklamasına İlişkin Önerilen Strateji	25
5.3. Danışma İçin Önerilen Strateji.....	29
5.4. Savunmasız Grupların Görüşünü Dahil Etmek İçin Önerilen Strateji	32
5.5. Zaman çizelgeleri.....	32
5.6. Yorumların İncelenmesi	33
5.7. Projenin Gelecekteki Aşamaları	33
6. PAYDAŞ KATILIM FAALİYETLERİNİ UYGULAMAK İÇİN GEREKLİ KAYNAK VE SORUMLULUKLAR 34	
6.1. Kaynaklar.....	34
6.2. Yönetim Fonksiyonları ve Sorumlulukları	34
7. ŞİKAYET MEKANİZMASI	35
7.1. Harici (Kamu) Şikayet Mekanizması.....	35
7.2. Dahili Paydaşlar (Çalışanlar) için Şikayet Mekanizması	40
8. İZLEME VE RAPORLAMA	41
8.1. Paydaşların İzleme Faaliyetlerine Katılımı	41
8.2. Paydaş Gruplarına Raporlama	41
9. KORONAVİRÜS PANDEMİSİ BAĞLAMINDA PAYDAŞLARI KATILIM İÇİN ALTERNATİF YAKLAŞIMLAR VE MEKANİZMALAR	42
9.1. Geçici Paydaş Katılım Sürecinin Tasarımı	42
9.2. Katılıma Alternatif Yaklaşımlar	43
10. PAYDAŞLAR İÇİN İLETİŞİM BİLGİLERİ	44
EKLER	45
Ek A – Kamu Alanlarına Asılan Toplantı Duyuru Metni (Türkçe)	45
Ek B – Zorlu Jeotermal Tarafından Hazırlanıp Dağıtılan El İlanı/Broşür.....	46
Ek C – Paydaş Katılımı Toplantısı Dokümanı İçindekiler Tablosu	48
Ek D – Paydaş Katılım Kaydı	49
Ek E – Örnek Şikayet Formu	50

Ek F – Örnek Şikayet Kapanış Formu	52
Ek G – Dış Şikayet ve Geri Bildirim Kaydı	53

Tablolar

Tablo 2-1. Zorlu Jeotermal İşletme Ruhsatları	5
Tablo 2-2. Proje Arama Kuyuları Yakınındaki Yerleşimler	5
Tablo 2-3. En Yakın Yerleşimlerin 2024 Yılı Nüfusları	5
Tablo 2-4. Proje Arazi Kullanımı ve Arazi Mülkiyeti.....	6
Tablo 3-1. Kamu Kurumlarıyla Yapılan Resmi Yazışmaların Özeti.....	13
Tablo 4-1. Proje Paydaş Grupları – Projeden Etkilenen Taraflar	16
Tablo 4-2. Proje Paydaş Grupları – Diğer İlgili Taraflar.....	17
Tablo 4-3. Proje Paydaş Grupları – Dezavantajlı ve Savunmasız Bireyler veya Gruplar	19
Tablo 4-4. Proje Paydaş Grupları – Dahili Paydaşlar.....	19
Tablo 4-5. Proje Paydaşlarının Projeye Yönelik İhtiyaçları ve İlgili Alanlarının Özeti	20
Tablo 5-1. Proje için Paydaş Katılım Stratejisi ve Programı.....	26
Tablo 7-1. Harici (Kamu) Şikayet Mekanizmasının Adımları	37
Tablo 9-1. COVID19 Bağlamında Paydaş Katılımına Yönelik Alternatif Yaklaşımlar ve Mekanizmalar	42
Tablo 9-2. Sanal ve Yüz Yüze İletişim Kanalları	43
Tablo 10-1. Proje İletişim Bilgileri	44

Şekiller

Şekil 2-1. Jeotermal Kuyu Sondaj Faaliyetlerine İlişkin İş Akışı.....	3
Şekil 2-2. Zorlu Jeotermal İşletme Ruhsat Alanları	4
Şekil 2-3. ZDM-2 Kuyu Alanı Görünümü (2022 ve 2024).....	7
Şekil 2-4. ZDM-2 Kuyu Alanı Görünümü (Ekim 2025).....	8
Şekil 2-5. ZDM-3 Kuyu Alanı Görünümü (2022 ve 2024).....	9
Şekil 2-6. ZDM-3 Kuyu Alanı Görünümü (Ekim 2025).....	10
Şekil 2-7. ZDM-6 Kuyu Alanı Görünümü (2022 ve 2024).....	11
Şekil 2-8. ZDM-6 Kuyu Alanı Görünümü (Ekim 2025).....	12
Şekil 5-1. Paydaş Katılımı Toplantısından Fotoğraflar	31
Şekil 7-1. Harici (Kamuya Açık) Şikayet Mekanizması.....	36

Kısaltmalar ve Açıklamaları

Ç&S	Çevresel ve Sosyal (Ç&S)
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED)
ÇSG	Çevre, Sağlık ve Güvenlik (HSE)
ÇSSG	Çevresel, Sosyal, Sağlık ve Güvenlik (ESHS)
ÇSYP	Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı
ÇSYS	Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS)
ÇŞİDB	Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
DB	Dünya Bankası (WB)
DSİ	Devlet Su İşleri (DSİ)
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
HKT	Halkın Katılım Toplantısı (HKT)
IBRD	Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD)
İK	İnsan Kaynakları (HR)
İl – ÇŞİDM	İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği (H&S)
JESDER	Jeotermal Elektrik Santral Yatırımcıları Derneği
MTA	Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
OHS	Occupational Health and Safety (İş sağlığı ve Güvenliği)
OK	Operasyonel Kılavuz (OP)
PKP	Paydaş Katılım Planı (PKP)
PTD	Proje Tanıtım Dosyası (PTD)
RPM	Risk Paylaşım Mekanizması (RPM)
STK	Sivil Toplum Kuruluşu (STK)
TKYB	Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası

1. GİRİŞ

Zorlu Jeotermal Enerji Elektrik Üretim A.Ş. (Zorlu Jeotermal), Dünya Bankası tarafından finanse edilen Türkiye Jeotermal Geliştirme Projesi¹ kapsamında yer alan Risk Paylaşım Mekanizması (RPM) çerçevesinde, Ağrı ili Diyadin ilçesinde Diyadin Jeotermal Kaynak Arama Projesi'ni hayata geçirmeyi planlamaktadır.

RPM'nin amacı, başarısız sonuçlanabilecek jeotermal sondaj kuyuları için maliyetin bir kısmını karşılayarak, Türkiye'de özel sektörün jeotermal arama faaliyetlerine yatırım yapmasını teşvik etmektir. Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. (TKYB), RPM için uygulama ajansı olarak hizmet vermektedir. Dünya Bankası, Temiz Teknoloji Fonu'nun (TTF / CTF) mütevellî heyeti rolünde, TKYB tarafından RPM'nin uygulanmasını denetlemekten sorumludur.

Zorlu Jeotermal, Jeotermal Geliştiricisi / Yararlanıcısı olarak, Diyadin Jeotermal Kaynak Arama Projesi için RPM'nin üçüncü başvuru turu kapsamında, 37 numaralı Arama Ruhsatı (Eylül 2024'te 15 Numaralı İşletme Ruhsatına dönüştürülmüştür) kapsamında ZDM-2, ZDM-3 ve ZDM-6 kuyularının arama sondajı için başvuruda bulunmuş ve kısa listeye (short list) alınmıştır. (bundan böyle "Proje", RPM sürecinin bir parçası olarak bu kapsamı ifade edecektir).

Paydaş Katılım Planı (PKP); Zorlu Jeotermal tarafından GEM sürdürülebilirlik Hizmetleri ve Danışmanlık A.Ş. (GEM veya Sorumlu Taraf) iş birliği ile, Nisan 2023 tarihli RPM Yararlanıcı El Kitabı 3.0 sürümüne uygun şekilde hazırlanmıştır.

Bu Paydaş Katılım Planı (PKP), proje süresince geçerli olacak ve gerektiğinde Zorlu Jeotermal tarafından güncellenerek dinamik ve yaşayan bir doküman olarak kullanılacaktır.

1.1. Paydaş Katılım Planı'nın (PKP) Amaçları

Bu PKP'nin amacı, Projeden Etkilenen Kişilere (PEK), dahili paydaşlara (projenin doğrudan ve sözleşmeli çalışanları) ve diğer ilgili paydaşlara, proje ve potansiyel Ç&S (Çevresel ve sosyal) etkileri hakkındaki görüş ve endişelerini ifade etme fırsatı verecek şekilde ilgili, zamanında ve erişilebilir bilgiler sağlanmasını amaçlamaktır.

PKP kapsamındaki paydaş katılım süreci aşağıdaki maddelere yardımcı olmak için tasarlanmıştır:

- Potansiyel olarak etkilenen ve ilgili tüm paydaşları belirlemek ve sürece dahil etmek
- Etkilenecek kişilerin Proje hakkında doğru bilgiye sahip olmalarını sağlamak,
- Proje sürecinin erken aşamalarında risk oluşturabilecek konuları tespit etmek,
- Uygulanabilir, etkili ve verimli çözüm önerilerinin geliştirilmesini sağlamak,
- Proje ile topluluklar arasında her iki taraf için de fayda sağlayacak sürdürülebilir bir iletişim mekanizması oluşturmak

PKP özelinde amaçlananlar şunlardır:

- Proje kapsamında yürütülecek faaliyetler için yerel topluluklar ve diğer paydaşlarla açık, sürekli ve yapıcı ilişkiler kurmak,
- Danışma programının uygulanması ve izlenmesi için kaynak ve sorumlulukları belirlemek,

¹ <https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/project-detail/P151739>

- Harici paydaşlar için bir şikayet mekanizması oluşturmak ve bu süreçte gelen görüş ve endişelere yanıt vermek,
- Projenin iç paydaşlarının (doğrudan ve sözleşmeli -taşeron- çalışanlar) işyeri endişelerini dile getirmeleri için etkin bir şikayet mekanizması sağlamak

Bu PKP, Zorlu Jeotermal'in tüm proje süreci boyunca kurumsal, çevresel, sosyal politika ve prosedürlerine uygun şekilde yapılandırılmış bir paydaş iletişimi ve katılımı yürütmesine rehberlik edecektir.

Bu Proje'ye özgü Paydaş Katılım Planı (PKP) aracılığıyla Zorlu Jeotermal, ulusal mevzuata ve geçerli uluslararası iyi uygulamalara (Good International Practice - GIP) uygun şekilde, yerel topluluklar, kamu / özel kuruluşlar ve proje çalışanlarıyla (doğrudan ve sözleşmeli) Proje ile ilgili tüm konu ve faaliyetlerde açık ve etkin bir iletişim kurmayı taahhüt etmektedir.

1.2. Paydaş Katılım Planı'nın (PKP) Yapısı

Bu Paydaş Katılım Planı, aşağıdaki bölümleri içerecek şekilde yapılandırılmıştır.

- Bölüm 2: Proje Tanımı
- Bölüm 3: Önceki Paydaş Katılımı Faaliyetlerinin Kısa Özeti
- Bölüm 4: Paydaşların Belirlenmesi ve Analizi
- Bölüm 5: Paydaş Katılım Programı
- Bölüm 6: Paydaş Katılım Faaliyetlerinin Uygulanması İçin Kaynaklar ve Sorumluluklar
- Bölüm 7: Şikayet Mekanizması
- Bölüm 8: İzleme ve Raporlama
- Bölüm 9: COVID-19 Bağlamında Alternatif Paydaş Katılım Yaklaşımları ve Mekanizmaları
- Bölüm 10: Paydaşlar İçin İletişim Bilgileri

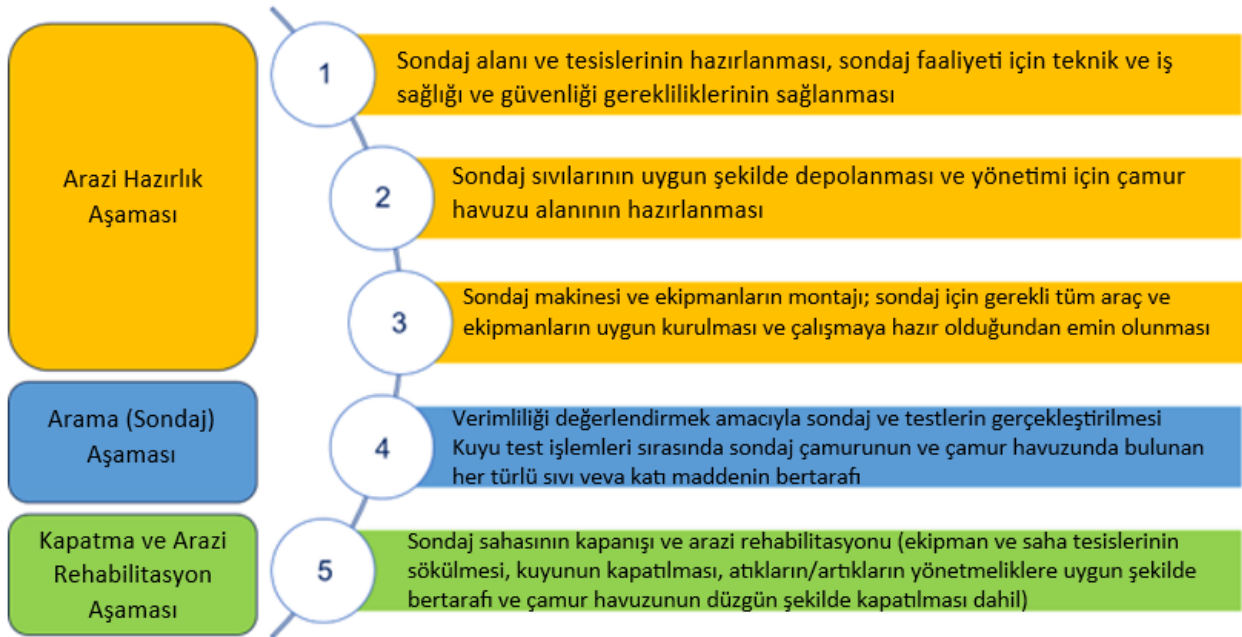
2. PROJE TANIMI

Risk Paylaşım Mekanizması (RPM) süreci kapsamında yürütülecek olan Diyadin Jeotermal Kaynak Arama Projesi; 15 No'lu İşletme Ruhsatı sınırları içerisinde ZDM-2, ZDM-3 ve ZDM-6 numaralı jeotermal arama kuyularının sondajını ve sonrasında gerçekleştirilecek kuyu testlerini kapsamaktadır. Bu testlerin amacı, bölgedeki jeotermal kaynağın enerji üretimi ya da alternatif amaçlarla kullanım potansiyelini değerlendirmektir. Proje, sondaj ve kuyu testlerine ek olarak toprak işleri ve saha hazırlama faaliyetlerinin yanı sıra arazi rehabilitasyon faaliyetlerini de içermektedir.

Proje üç ana aşamada yürütülecektir:

- (i) Arazi hazırlık aşaması (turuncu renkle gösterilmiştir)
- (ii) Arama (Sondaj) (mavi renkle gösterilmiştir) ve,
- (iii) Kapatma ve arazi rehabilitasyonu (yeşil renkle gösterilmiştir)

Bu aşamalardaki genel iş akışlarının adımları aşağıda özetlenmiştir:

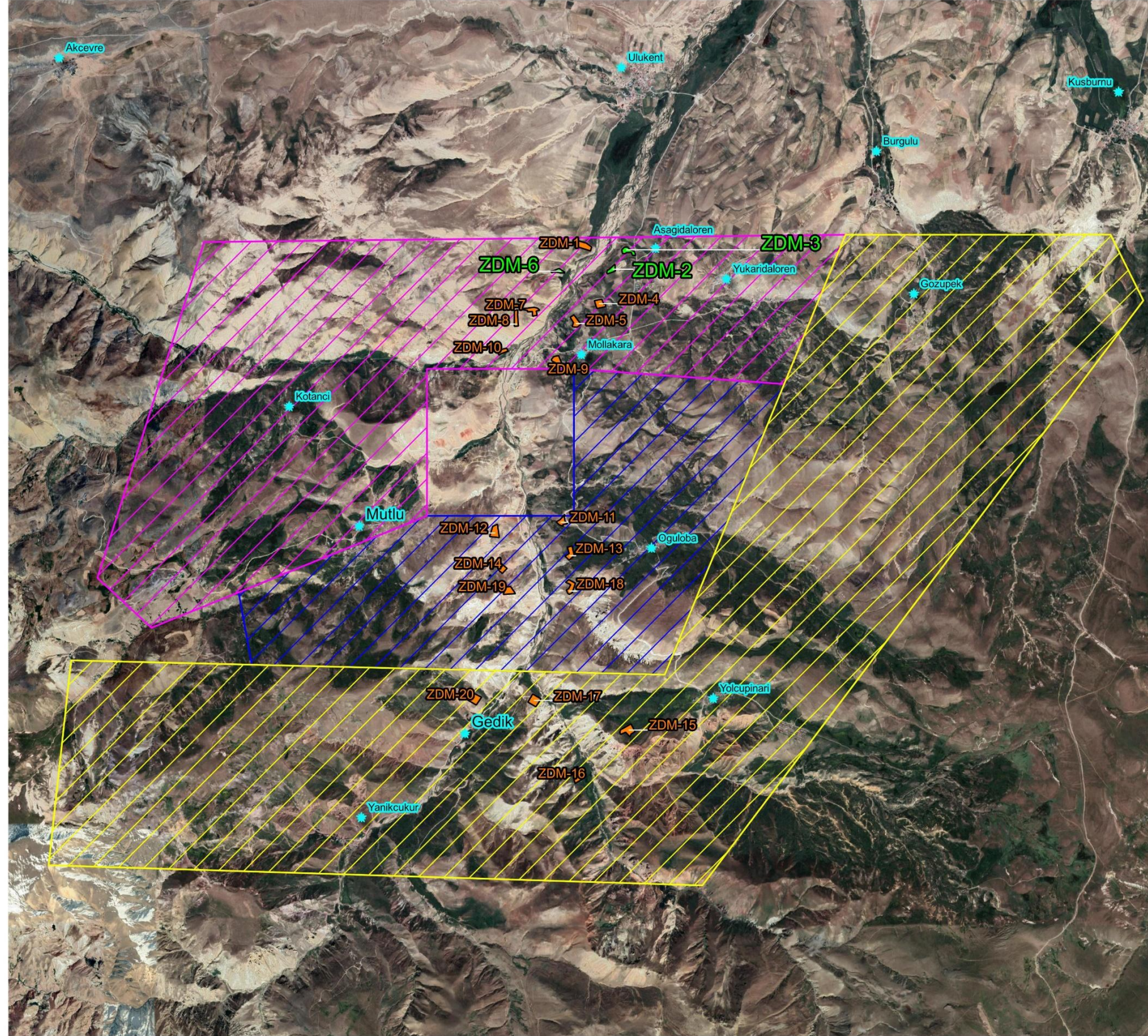

Şekil 2-1. Jeotermal Kuyu Sondaj Faaliyetlerine İlişkin İş Akışı

İşletme ruhsat alanları Şekil 2-2'de gösterilmiş olup, ruhsat alanlarına ilişkin bilgiler Tablo 2-1'de özetlenmiştir. Şekil 2-2'de görüldüğü üzere iki işletme ruhsatının ortasında kare şeklinde bir alan bulunmaktadır. Bu alan seracılık faaliyetleri yürüten özel bir şirketin ruhsatlı jeotermal alanıdır.

15 no'lu işletme ruhsatı, Ağrı şehir merkezine 60 km, Diyadin ilçe merkezine 12 km uzaklıktadır. Arama kuyuları ZDM-2 ve ZDM-3 Diyadin ilçesine bağlı Aşağıdalören Köyü'nde, ZDM-6 ise Diyadin ilçesine bağlı Mollakara Köyü'nde bulunmaktadır.

This document has been prepared by GEM for the sole use of the Client and in accordance with generally accepted consultancy principles, the budget for fees and the terms of reference agreed between GEM and the Client. Any information provided by third parties and referred to herein has not been checked or verified by GEM, unless otherwise expressly stated in the document. No third party may rely upon this document without the prior and express written agreement of GEM.

Legend

- ▮ Geothermal Resource Exploration License Area No. 36 / 36 Numaralı Jeotermal Kaynak Arama Ruhsat Alanı
- ▮ Geothermal Resource Exploration License Area No. 37 (Polygon-1) / 37 Numaralı Jeotermal Kaynak Arama Ruhsat Alanı (Poligon-1)
- ▮ Geothermal Resource Exploration License Area No. 37 (Polygon-2) / 37 Numaralı Jeotermal Kaynak Arama Ruhsat Alanı (Poligon-2)
- ▮ Geothermal Resource Exploration Drilling Areas within the scope of RSM / RSM Kapsamındaki Jeotermal Kaynak Arama Sondaj Alanları
- ▮ Other Wells within the Scope of PIF/PTD Kapsamındaki Diğer Kuyular
- ★ Village Centers / Köy Merkezleri

GEM Sustainability Services
and Consultancy Inc.

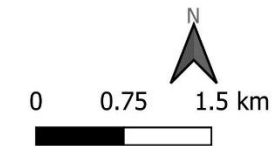
Project Name / Proje Adı : Geothermal Resource Exploration Project

Map Title / Harita Başlığı : Project Location / Proje Yerleşimi

Prepared for / Proje Şirketi : Zorlu Jeotermal Enerji Elektrik Üretimi A.Ş.

Projected Coordinate System / Projeksiyon Koordinat Sistemi : ED 50 UTM Zone 38

Sheet Size / Sayfa Boyutu : A3

Basemap Source: Google Earth

Şekil 2-2. Zorlu Jeotermal İşletme Ruhsat Alanları

Tablo 2-1. Zorlu Jeotermal İşletme Ruhsatları

Bilgi	İşletme Ruhsatı No. 14	İşletme Ruhsatı No. 15	
Konum	Ağrı İli, Diyadin İlçesi, Gedik Köyü	Ağrı İli, Diyadin İlçesi, Mutlu Köyü	
Geçerlilik Başlangıcı	11 Eylül 2024	11 Eylül 2024	
Geçerlilik Bitişi	11 Eylül 2054	11 Eylül 2054	
İşletme Ruhsat Alanı	4,949.28 hektar	4,345.16 hektar	
		Çokgen-1 (2,701.36 hektar)	Çokgen-2 (1,643.80 hektar)
İşletme Ruhsatı Alanı İçerisindeki Arama Kuyuları	4 Kuyu: ✓ ZDM-15 ✓ ZDM-16 ✓ ZDM-17 ✓ ZDM-20	10 Kuyu: ✓ ZDM-1 ✓ ZDM-2 (*) ✓ ZDM-3 (*) ✓ ZDM-4 ✓ ZDM-5 ✓ ZDM-6 (*) ✓ ZDM-7 ✓ ZDM-8 ✓ ZDM-9 ✓ ZDM-10	6 Kuyu: ✓ ZDM-11 ✓ ZDM-12 ✓ ZDM-13 ✓ ZDM-14 ✓ ZDM-18 ✓ ZDM-19
Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Kararı	Ağrı İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü tarafından 4 Temmuz 2022 tarihinde verilen “ÇED gerekli değildir” kararı. ÇED Yönetmeliğinin 17. Maddesine göre, herhangi bir mücbir sebep olmaksızın bir projeye “ÇED gerekli değildir” kararı tarihinden itibaren 5 yıl içerisinde başlanmazsa, karar geçersiz sayılacaktır.		
(*)RPM süreci kapsamında kuyu açılması.			

Arama kuyularının yakın çevresindeki yerleşim yerleri, her bir yerleşim yeri içindeki en yakın binalara olan uzaklıkları ve birbirlerine göre yönleri ile birlikte Tablo 2-2'de listelenmiştir.

Tablo 2-2. Proje Arama Kuyuları Yakınındaki Yerleşimler

Arama Kuyusu	Yerleşim	Kuyunun Yerleşim Merkezine Uzaklığı (m)	Yerleşim Yerindeki En Yakın Binaya olan Kuyu Mesafesi (m)	Yerleşim Merkezine Göre Kuyunun Bulunduğu Yön
ZDM-2	Aşağıdalören Köyü	590	485	Güneybatı
	Yukarıdalören Köyü	1,518	1,340	Batı
ZDM-3	Aşağıdalören Köyü	285	227	Batı
	Yukarıdalören Köyü	1,278	1,095	Kuzeybatı
ZDM-6	Mollakara Köyü	1,137	1,024	Kuzeybatı
	Aşağıdalören Köyü	1,284	929	Güneybatı
	Ulukent Köyü	2,796	2,163	Güney

Diyadin ilçesinin 2022 yılı nüfusu 19.556 olup, en yakın yerleşim yerlerinin nüfusları Tablo 2-3'te belirtilmiştir.

Tablo 2-3. En Yakın Yerleşimlerin 2024 Yılı Nüfusları

Yerleşim Yeri	2024 Nüfusu (*)		
	Kadın	Erkek	Toplam
Mutlu Köyü (İşletme Ruhsatı No.15)	261	297	558
Aşağıdalören Köyü (ZDM-2 ve ZDM-3)	106	85	191
Mollakara Köyü (ZDM-6)	168	192	360
Yukarıdalören Köyü	341	368	709
Ulukent Köyü (ZDM-6'ya Erişim Yolu)	542	603	1,145

(*) Kaynak: <https://biruni.tuik.gov.tr/>

Sondaj faaliyetlerine ilişkin arazi kullanım gereksinimleri, yalnızca ÇED kapsamında izin verilen sondaj alanlarıyla sınırlıdır (Çamur havuzu, septik tank, kimyasal depolama alanı, sondaj ekipmanları, sahada konaklama birimleri gibi tüm proje bileşenleri ve ekipmanları bu ÇED izinli alanlar içerisinde yer alacaktır). Bu doğrultuda, 4.345,16 hektarlık 15 No'lu İşletme Ruhsatı alanının toplamda sadece 2,4 hektarlık kısmı, ZDM-2, ZDM-3 ve ZDM-6 kuyularındaki Proje Faaliyetleri için kullanılmak üzere izinlidir.

Kuyu lokasyonlarındaki arazi kullanımı ve mülkiyetine ilişkin bilgiler aşağıda özetlenmiştir:

Tablo 2-4. Proje Arazi Kullanımı ve Arazi Mülkiyeti

Kuyu	Kuyu sondajı için çalışma alanı (m ²) (ÇED İzinli Alanlar)	Yerleşim Yeri	Ada / Parsel	Mülkiyet	Arazi Kullanım Niteliği (***)
ZDM-2	7,453.9	Aşağıdalören Köyü	102/2	Tüzel kişi	Meadow (Çayır)
ZDM-3	10,858.3		102/25 (*)	Zorlu Jeotermal	Meadow (Çayır)
ZDM-6	6,066.2	Mollakara Köyü	102/12	Mera Kanunu'nun 5/b Maddesi Kapsamına Dahildir (Kanun No: 4342) (**)	Raw soil (Ham Toprak)

Kaynak: Proje Tanıtım Dosyası (PTD, Temmuz 2022), Parsel Sorgulama web sitesi (parselsorgu.tkgm.gov.tr) ve Zorlu Jeotermal.

(*) Söz konusu özel mülkiyet taşınmazı daha önce 102/8 parsel nolu parsel olarak tescil edilmiş olup, 19 Aralık 2022 tarihli ifraz ile devre dışı bırakılarak 102/24 ve 102/25 nolu ada/parsel olmak üzere iki ayrı parsel ayrıştırılmıştır (parselsorgu.tkgm.gov.tr). 102/24 nolu ada/parsel direk alanı (4 m²) olarak tescil edilmiştir. 102/25 nolu ada/parselin toplam alanı 13.926 m²'dir. 102/25 nolu ada/parsel Zorlu Jeotermal tarafından satın alınmıştır (15 Şubat 2023 tarihli tapu, ÇSYP Ek-D'ye bakınız). Zorlu Jeotermal, ifraz sonrasında "ÇED Gerekli Değildir" Kararının geçerliliği konusunda Ağrı ÇŞİDİM'den resmi görüş talep etmiştir. Ağrı İl Müdürlüğü, 10 Nisan 2023 tarihli resmi yazısında, ÇED alanının değişmemesi nedeniyle "ÇED Gerekli Değildir" Kararının geçerliliğini koruduğunu bildirmiştir (ÇSYP Ek B'ye bakınız).

(**) Mera Kanununun 5/b maddesine göre komisyonca tespit edilen ihtiyaçlar dikkate alınarak köy veya belediyelere aşağıdaki yerler mera, yaylak ve kışlak olarak tahsis edilir: Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan veya Hazineye ait olup, etütler neticesinde mera, yaylak ve kışlak olarak kullanılması uygun görülen araziler.

(***) Bu sütunda verilen arazi kullanım şartnamesine ilişkin bilgiler Parsel Sorgulama web sitesinden (parselsorgu.tkgm.gov.tr) alınmıştır. Proje PTD'sinin Ek-4'üne göre ZDM-2, ZDM-3 ve ZDM-6 kuyu lokasyonlarının marjinal tarım arazisi olarak sınıflandırıldığı belirtilmelidir. Tarım ve Orman İl Müdürlüğü'nün 1 Haziran 2023 tarihli resmi yazısına göre, ZDM-3 kuyu lokasyonunun (Aşağıdalören Köyü Ada/Parsel No: 102/25) arazi kullanım şartnamesi "Kuru Marjinal Tarım Arazisi" olarak belirlenmiş olup, tarım arazisinin tarım dışı amaçlarla kullanılmasına izin verilmiştir.

Arama çalışmaları, Zorlu Jeotermal'e ait olan ZDM-3 kuyu lokasyonunda başlayacaktır. Kuyu testlerinin sonuçlarına bağlı olarak diğer kuyu lokasyonlarında çalışmalara devam edilip edilmeyeceğine karar verilecektir. Bu durumda, Zorlu Jeotermal arazi sahiplerinden ya kira sözleşmesi yoluyla arazi kiralamayı ya da gönüllü alım esasına dayalı olarak arazi satın almayı değerlendirecektir. Arazi kullanımına ilişkin diğer gerekli izinler ise ilgili kamu kurumlarından temin edilecektir.

Her bir kuyu lokasyonuna ait fotoğraflar aşağıda verilmiştir:

Görüntü PTD'den alınmıştır, Temmuz 2022

Ağustos Ayı İtibariyle Görüntü, 2024

Şekil 2-3. ZDM-2 Kuyu Alanı Görünümü (2022 ve 2024)

ZDM-2 Kuyusundan Genel Görünüm

ZDM-2 Kuyusundan Genel Görünüm

ZDM-2 Kuyu Lokasyonuna Komşu Parsel

ZDM-2 Kuyu Lokasyonuna Erişim Yolu

Şekil 2-4. ZDM-2 Kuyu Alanı Görünümü (Ekim 2025)

Görüntü PTD'den alınmıştır, Temmuz 2022

Ağustos Ayı İtibariyle Görüntü, 2024

Şekil 2-5. ZDM-3 Kuyu Alanı Görünümü (2022 ve 2024)

ZDM-3 Kuyu Lokasyonu Genel Görünüm

ZDM-3 Kuyu Lokasyonu Genel Görünüm

ZDM-3 Kuyu Lokasyonuna En Yakın Hane

ZDM-3 Kuyu Lokasyonuna Komşu Kuru Dere

Şekil 2-6. ZDM-3 Kuyu Alanı Görünümü (Ekim 2025)

Görüntü PTD'den alınmıştır, Temmuz 2022

Ağustos Ayı İtibariyle Görüntü, 2024

Şekil 2-7. ZDM-6 Kuyu Alanı Görünümü (2022 ve 2024)

Şekil 2-8. ZDM-6 Kuyu Alanı Görünümü (Ekim 2025)

3. ÖNCEKİ PAYDAŞ KATILIM FAALİYETLERİNİN KISA ÖZETİ

Proje kapsamında paydaş katılım faaliyetleri ulusal ÇED süreciyle başlamıştır. ÇED Yönetmeliği yatırımları tam ölçekli ÇED sürecine tabi projeler (Ek-1) veya seçme-eleme kriterlerine tabi projeler (Ek-2) olarak sınıflandırır.

Jeotermal arama projeleri, o tarihte yürürlükte olan 2014 ÇED Yönetmeliği'nin Ek-2'si (*Madde 55 – Sismik, elektrik, manyetik, elektromanyetik, jeofizik vb. Yöntemlerle arama hariç maden, petrol ve jeotermal kaynak arama projeleri*) kapsamında yer almaktadır. Bu nedenle, Diyardin Jeotermal Kaynak Arama Projesi için 36 ve 37 No'lu Arama Ruhsatı kapsamındaki 20 arama kuyusunun tamamını içeren 2014 ÇED Yönetmeliği'nin Ek-4'ü doğrultusunda² bir Proje Tanıtım Dosyası (PTD) hazırlanmıştır. Akabinde, Ağrı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü (ÇŞİDİM) tarafından 4 Temmuz 2022 tarihinde "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmiştir.

2014 ÇED Yönetmeliği'ne göre, proje sahipleri için yalnızca tam bir ÇED süreci boyunca, yani Ek-1 projeleri için, bir Halk Katılım Toplantısı (HKT – HKT) düzenlemek yasal bir zorunluluktur. Proje tam bir ÇED sürecine tabi olmadığından, ulusal ÇED sürecinin bir parçası olarak bir HKT yürütülmemiştir. Bununla birlikte PTD, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın resmi web sitesinde kamuya açıklanmış ve halkın incelemesi için tamamen erişilebilir hale getirilmiştir³.

Ulusal ÇED süreci kapsamında, kamu kurumları, Tablo 3-1'de özetlendiği gibi resmi görüşlerini sunmuşlardır.

Zorlu Jeotermal, 2023 yılı başlarında gerçekleştirilen arazi edinimi istişarelerinin bir parçası olarak yerel yetkililer ve komşu jeotermal sera ruhsatı sahibiyle etkileşimde bulundu. Zorlu Jeotermal, Şubat 2023'te ZDM-3 kuyusu lokasyonunun parseline, gönüllü alıcı-gönüllü satıcı temelinde özel bir sahibinden satın aldı.

Tablo 3-1. Kamu Kurumlarıyla Yapılan Resmi Yazışmaların Özeti

Kamu Kurumu	Resmi Yazının Tarihi	Resmi Yazının İçeriği
Tarım ve Orman Bakanlığı – 13. Bölge Müdürlüğü	6 Haziran 2022	Resmi yazıda, PTD'nin incelenmesi sonucunda faaliyet alanının Kara Avcılığı Kanunu (Kanun No. 4915, 2003), Milli Parklar Kanunu (Kanun No. 2873, 1983) ve Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği kapsamındaki bir koruma alanında bulunmadığı sonucuna varıldığı belirtilmektedir. Bu amaçla, yukarıda belirtilen ilgili kanun ve yönetmeliklere sıkı sıkıya uyulması ve PTD'de belirtilen taahhütlere uyulması halinde, Projenin uygulanması konusunda yetkili makamın herhangi bir itirazı bulunmamaktadır.
Tarım ve Orman Bakanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ), 8. Bölge Müdürlüğü	19 Haziran 2022	Yetkili makamın, ÇED izni talep edilen alanlarda aşağıdaki ifadelerin PTD'de açıkça belirtilmesi koşuluyla itirazı yoktur: - Proje ile ilgili olarak yeraltı suyunun kalitesi ve miktarı üzerinde herhangi bir olumsuz etki olması durumunda, tüm zararlar faaliyet sahibi tarafından karşılanacak ve faaliyet durdurulacak ve ilgili kurumun gereksinimlerine göre eylemler gerçekleştirilecektir. - Proje bileşenlerinin ve atık alanlarının sınırlandırılması ve sızdırmazlığı için gerekli tüm önlemlerin alınması. Yeraltı suyunun ve yeraltı suyu kaynaklarının korunması çerçevesinde tüm geçerli mevzuatlara uyulacaktır. - İnşaat, işletme ve faaliyetin tüm aşamaları boyunca yeraltı sularına ve akarsulara katı veya sıvı atık deşarj edilmeyecek, kuru akarsuların akışı kesilmeyecek, belirtilen izin verilen ÇED koordinatları aşılmayacak, taşkın ve malzeme akışı konusunda gerekli önlemler alınacak, söz konusu alanlara karşılık gelen kuru ve sürekli akan nehir yataklarının genişliği

² 2014 ÇED Yönetmeliği (Resmi Gazete Tarihi: 25 Kasım 2014; Sayı: 29186)

³ <https://eced-duyuru.csb.gov.tr/eced-prod/duyurular.xhtml>

Kamu Kurumu	Resmi Yazının Tarihi	Resmi Yazının İçeriği
		değiştirilmeyecek, nehir yatağı stabilitesi tehlikeye atılmayacak, akış kısıtlanmayacak, nehirlere atık malzeme dökülmeyecek, tarım alanlarına zarar verilmeyecek ve Proje faaliyetleri nedeniyle oluşabilecek tüm hasar ve kayıplar faaliyet sahipleri/tesis işletmecileri tarafından karşılanacaktır. Projenin uygulanması boyunca Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine, yürürlükteki yasalara ve PTD'de belirtilen diğer taahhütlere uyulması zorunludur.
	22 Mayıs 2023	102/25 Nolu Parselde yapılacak faaliyetlere, kuru dere yatağından itibaren 10 metrelik koruma şeridi oluşturulması ve gerekli taşkın koruma tedbirlerinin alınması kaydıyla izin verilmektedir.
Ağrı Valiliği, Tarım ve Orman İl Müdürlüğü	23 Haziran 2022	PTD kapsamındaki 20 kuyu yeri arasında, resmi yazıya ek olarak mera olarak sınıflandırılan kuyu yerlerinde, Mera Kanunu'nun (Kanun No. 4342, 1998) 14. maddesi uyarınca bu mera alanlarının tahsis amacının değiştirilmesi için başvuruda bulunulmadan hiçbir faaliyet veya işlem yapılamayacağı resmi yazıda belirtilmektedir. Ayrıca, ÇED izinli kuyu alanları içerisinde "tarım arazisi, ekilmemiş arazi, çayır" olarak sınıflandırılan araziler için, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu (Kanun No. 5403, 2005) hükümlerine göre gerekli izinler alındığı takdirde İl Müdürlüğü'nün itirazı yoktur. 20 parsel için arazi kullanımı ve mülkiyeti hakkında bilgi resmi yazıya eklenmiştir.
	1 Haziran 2023	<u>ZDM-3 Kuyusu Yerinin Arazi Kullanım Şartnamesi Hakkında Karar:</u> İl Tarım ve Orman Müdürlüğü teknik personeli tarafından 23 Mayıs 2023 tarihinde yapılan yerinde inceleme sonucunda, ZDM-3 kuyusu yeri olan Aşağıdalören Köyü 102/25 Nolu parselin arazi kullanım niteliği "Kuru Marjinal Tarım Arazisi" olarak belirlenmiştir. 1.3921 ha olan parsel alanına, DSİ'nin 22 Mayıs 2023 tarihli resmi yazısında belirtilen şartlara ve Toprak Koruma Projesi'nde belirlenen şartlara uyulması kaydıyla "Tarım Dışı Kullanım" izni verilmiştir. Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanması Hakkındaki Yönetmeliğin 12-(8) maddesine göre, "<i>İzin tarihinden itibaren iki yıl içinde tarım dışı amaçlar için plan onaylanmaması veya tarımsal amaçlı kullanılan yapılar için ruhsat alınmaması halinde arazi kullanımına ilişkin verilen izinler geçersiz sayılır. Verilen izinler, amacı dışında kullanılamaz. İzinsiz kullanım tespit edilmesi halinde Kanunun 20 ve 21. maddeleri uyarınca işlem yapılır.</i>" Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanması Hakkında Genelge'nin (Genelge Tarihi: 09 Mayıs 2023, No: E-58125898-230.04.02-9637520) 9-(15) maddesine göre ilgili makam, verilen izinlerin Plan veya Ruhsat ile ilişkilendirildiği tarihten itibaren bir ay içinde İl Müdürlüğüne bilgi verir. Bu nedenle, ruhsat veya plana ilişkin izinlerin bağlandığı tarihten itibaren bir ay içinde İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne bildirilmesi gerekmektedir.

4. PAYDAŞ TANIMLAMA VE ANALİZİ

Paydaş tanımlamasının amacı, Proje paydaşlarını danışma ve katılım için belirlemek ve öncelik sırasına koymaktır. Bu PKP, paydaş şu kişiler veya gruplar olarak kabul eder:

- Projeden etkilenen veya etkilenmesi muhtemel (Projeden Etkilenen Taraflar) ve
- Projeye ilgi duyabilecek (Diğer İlgili Taraflar).

Paydaş tanımlama sürecinin bir parçası olarak, dezavantajlı veya savunmasız durumları nedeniyle Projeden farklı veya orantısız bir şekilde etkilenebilecek bireyleri ve grupları belirlemek de önemlidir.

Bu PKP kapsamında, Proje için belirlenen paydaşların listesi Bölüm 4.5 “Proje Paydaş İhtiyaçlarının Özeti” Tablo 4-5'te sunulmaktadır.

PKP, Zorlu Jeotermal tarafından gerektiğinde gözden geçirilecek ve güncellenecek canlı bir belgedir. Paydaş listesi, gerekirse PKP güncellemesinin bir parçası olarak güncellenecek ve revize edilecektir.

4.1. Projeden Etkilenen Taraflar

Arama kuyularının yakınında Proje faaliyetlerinden etkilenebilecek birkaç yerleşim yeri bulunmaktadır. ZDM-2 ve ZDM-3 arama kuyuları Diyardin ilçesinin Aşağıdalören Köyü'nde, ZDM-6 ise Diyardin ilçesinin Mollakara Köyü'nde bulunmaktadır.

Arama kuyularının yakınındaki yerleşim yerleri Tablo 2-2'de her yerleşim yerindeki en yakın binaların mesafeleri ve bunların göreceli yönleri ile listelenmiştir. Yerleşim yerlerinin konumları da Şekil 2-2'de gösterilmiştir. Diyardin ilçesinin nüfusu 2022 yılında 38.369 olup en yakın yerleşim yerlerinin nüfusları Tablo 2-3'te verilmiştir.

Arama çalışmaları, arazi edinimi Zorlu Jeotermal tarafından halihazırda tamamlanmış olan ZDM-3 kuyusu konumunda başlayacaktır.

Zorlu Jeotermal'in güncel verilerine ve değerlendirmesine göre, satın almadan önce, 102/25 (ZDM-3) No'lu Parsel, arazi sahibi veya diğer resmi veya gayri resmi arazi kullanıcıları tarafından ekilmiyor veya ekonomik amaçlarla kullanılmıyordu. Parselde herhangi bir ürün, ağaç, bina/yapı veya su kaynağı bulunmuyordu. Parsel, birkaç küçük ve büyükbaş hayvana sahip olan önceki arazi sahibi tarafından otlatma amacıyla kullanılıyordu. Bu faaliyet için satın alınan parsel (102/25) bağımlı değildi. Çünkü mülkiyeti altındaki alanda başka parseller (bildirildiğine göre üç parsel) vardı ve yerleşimde alternatif otlatma alanları da vardı. Metropol şehirlerde inşaat işlerinden gelir elde eden hane halkı üyeleri (oğulları) vardı.

ZDM-3'teki kuyu testlerinin sonuçlarına dayanarak, diğer kuyu lokasyonlarında (102/2 parselleri (tüzel kişilik - ZDM-2'nin lokasyonu) ve 102/12 parselleri (Mera Kanunu kapsamında - ZDM-6'nın lokasyonu)) devam etme kararı verilecektir. Bu durumda, Zorlu Jeotermal arazinin ya arazi sahibinden(sahiplerinden) arazi kiralama sözleşmeleri imzalanarak kiralanmasını ya da arazinin gönüllü alıcı-gönüllü satıcı temelinde satın alınmasını değerlendirecektir. Arazi kullanımı için diğer gerekli izinler ilgili makamlardan alınacaktır.

Zorlu Jeotermal tarafından sağlanan bilgilere göre, hem ZDM-2 hem de ZDM-6 kuyu lokasyonları, Ağrı ilinin sert hava koşulları⁴ nedeniyle tarım/ekim için uygun olmadığından, yılın sınırlı bir döneminde ara sıra tarımsal amaçlarla kullanılmaktadır. Bu nedenle, bölgedeki araziler genellikle halk tarafından otlatma amacıyla kullanılmaktadır. Her iki kuyu lokasyonunda da ağaç, bina/yapı veya su kaynağı bulunmamaktadır.

ZDM-3 kuyusu konumuna ulaşmak için erişim rotasıyla ilgili olarak, 102/25 (ZDM-3) parsel mevcut bir yolun yanında yer almaktadır.

Hem ZDM-2 hem de ZDM-6 için planlanan erişim rotaları, arazi kullanımını ve arazi alım gereksinimlerini en aza indirme amacıyla mümkün olduğunca mevcut kadastral yolları takip edecek şekilde seçilmiştir. Zorlu

⁴ Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün 1970-2022 Yılları Arasında Türkiye Yıllık Ortalama Karla Kaplı Gün Sayısı Analizi'ne (<https://mgm.gov.tr/FILES/resmi-istatistikler/parametreAnalizi/2022-ortalama-kar-ortulu.pdf>) göre Ağrı'da karla kaplı gün sayısı 112-125 olup, bu sayının en yüksek olduğu illerden biri Ağrı'dır.

Jeotermal tarafından erişim yolu parselleriyle ilgili olarak sağlanan mevcut bilgiler ÇSYP Bölüm 2.4'te ("Erişim Yolları için Planlama") ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

ZDM-2 ve ZDM-6 ile devam etme kararı alındıktan ve arazi edinim süreci ayrıntılı olarak planlandıktan sonra, etkilenen parsellerin resmi ve gayri resmi kullanıcıları (tarım, hayvancılık vb. için) varsa, saha araştırmaları yoluyla belirlenecek ve etkilenen arazilerin kullanıcılarıyla istişareler, araziye giriş ve mobilizasyondan önce olası sosyal ve ekonomik etkiyi belirlemek için planlanacak ve yürütülecektir.

Her sondaj kuyusuna en yakın haneler Tablo 2'de gösterilmektedir.

Kuyu yerleri ve erişim yollarının arazi sahipleri ve/veya kullanıcıları, kuyu yerlerine ve erişim yollarına en yakın hanelerde oturanlar, kuyu yerlerine ve erişim yollarına komşu parsellerin arazi sahipleri ve/veya kullanıcıları projeden etkilenen taraflar olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 4-1. Proje Paydaş Grupları – Projeden Etkilenen Taraflar

Paydaş Grubu	Kesin Paydaşlar
1	Özel mülkiyete ait parsellerin sahipleri/hissedarları (ZDM-2 kuyusu lokasyonu ve ZDM-2 ve ZDM-6'nın planlanan erişim yolları üzerinde) - Özel mülkiyete ait parsellerin sahipleri/hissedarları: <u>ZDM-2</u> - Kuyu yeri (Parsel No. 102/2) - ZDM-2'ye erişim için tarımsal toprak yola komşu olan özel mülkiyete ait parseller <u>ZDM-6</u> - Parsel No. 102/21
2	Sondaj faaliyetlerinden ve erişim yollarından etkilenen parsellerin resmi veya gayri resmi kullanıcıları Resmi veya gayri resmi, - Tarımsal kullanıcılar - Otlatma amaçlı kullanıcılar - Dinlenme amaçlı kullanıcılar - Diğer amaçlar için kullanıcılar - ZDM-3 kuyu yeri (Parsel No. 102/25) - ZDM-2 kuyu yeri (Parsel No. 102/2) - ZDM-6 kuyu yeri (Parsel No. 102/12) - ZDM-2 kuyu yerine erişim için mevcut tarımsal toprak yolunun komşu parselleri, hem özel parseller hem de devlete ait (kayıtsız) parseller - ZDM-6 kuyu yerine planlanan erişim yolunun geçtiği parseller: - Parsel No. 102/21 - Parsel No. 112/109
3	Aşağıdaki yerleşim yerlerinde Projenin Ç&S etkilerine maruz kalabilecek yerel topluluklar (dezavantajlı veya savunmasız bireyler/gruplar dahil): - Mutlu köyü - Aşağıdalören köyü - Mollakara köyü - Ulukent köyü - Mutlu köyü sakinleri - Aşağıdalören köyü sakinleri - Mollakara köyü sakinleri - Ulukent köyü sakinleri Etkilenen taraflar aşağıdakileri içerebilir ancak bunlarla sınırlı değildir: - Kuyu yerlerine ve erişim yollarına en yakın hanelerin/alıcıların sakinleri - Kuyu yerlerine ve erişim yollarına komşu parsellerin sahipleri/hissedarları ve resmi ve/veya gayri resmi kullanıcıları
4	Diğer yerel toplum üyeleri (dezavantajlı veya savunmasız bireyler/gruplar dahil): - Mutlu köyü sakinleri - Aşağıdalören köyü sakinleri - Mollakara köyü sakinleri - Ulukent köyü sakinleri

4.2. Diğer İlgili Taraflar

Projeden etkilenen tarafların dışında, konumu, doğal kaynaklara yakınlığı veya Projenin dahil olduğu sektör nedeniyle Projeye ilgi duyabilecek paydaşlar da bulunmaktadır. Bu paydaş grupları Projenin olumlu veya olumsuz etkilerinden doğrudan etkilenmese de izin verme süreçleri gibi Proje hazırlık aşamalarında rol alabilir veya Proje etkilerinin yönetimine ilişkin bir içgörü sağlayabilecek bölgenin ve yakın toplulukların çevresel ve sosyal özellikleri hakkında derinlemesine bilgiye sahip olabilir. Belirlenen Diğer İlgili Taraflar aşağıda listelenmiştir.

Tablo 4-2. Proje Paydaş Grupları – Diğer İlgili Taraflar

Paydaş Grupları	Belirlenen Paydaşlar
1	Ulusal ve Yerel Kamu Kurumları <u>Ulusal Kamu Kurumları</u> - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı - o Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) - o Maden Araştırma Genel Müdürlüğü (MTA) - Tarım ve Orman Bakanlığı - o Devlet Su İşleri (DSİ) - Kültür ve Turizm Bakanlığı <u>Yerel Kamu Kurumları</u> - Ağrı Valiliği - Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü - Tarım ve Orman İl Müdürlüğü - Ağrı İl Özel İdaresi Emlak ve Kamulaştırma Müdürlüğü - Ağrı Belediyesi - Diyadin Kaymakamlığı - Diyadin Belediyesi - İlçe Jandarma Komutanlığı - Yerel Polis Gücü
2	- Müftü ve İmamalar - Okul müdürleri, öğretmenler - Hastane müdürü, doktorlar
3	- Türkiye Jeotermal Derneği - Jeotermal Enerji Derneği - Jeotermal Enerji Santrali Yatırımcıları Derneği (JESDER) - Diyadin ve Köyleri Kalkınma Derneği - Diyadin Eğitim, Kültür ve Yardımlaşma Derneği - Diyadin Jeotermal Sera Sahipleri Derneği - Diyadin Kadın Girişimciler Derneği - Diyadin Gençlik Spor Kulübü Derneği - Ağrı ve Köyleri Kalkınma, Geliştirme, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği - Ağrı Kalkınma ve Çevre Derneği - Türkiye Kızılay Derneği Ağrı Şubesi - Türkiye Yeşilay Derneği Ağrı Şubesi - Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Ağrı - Ticaret ve Sanayi Odası Ağrı - Jeoloji Mühendisleri Odası Ağrı - Ziraat Odası Ağrı - Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Derneği Ağrı - Sığır Yetiştiricileri Derneği Ağrı

⁵ En yakın okul (Aşağıdalören İlkokulu), ZDM-3'ün 300 m kuzeydoğusunda, Aşağıdalören köy merkezine yakın konumda bulunmaktadır. En yakın hastane ise ZDM-3'ün 14,5 km kuzeydoğusunda bulunan Diyadin Devlet Hastanesi'dir. Kuyu yerlerinin yakınındaki bu hassas alıcılar, Proje ÇSYP'nin 4.9 ("Sosyo-Ekonomi") Bölümünde gösterilmektedir.

Paydaş Grupları		Belirlenen Paydaşlar
4	Medya	Yerel gazeteler, yerel dergiler, yerel TV kanalları vb.
5	Özel Sektör Şirketleri, Yerel İşletmeler, Tedarikçiler, Diğer Endüstriyel Projeler	- Seracılık faaliyetleri yürüten komşu özel şirket. - Yerel Şirketler ve İşletmeler - Çevredeki Diğer Endüstriyel Projeler
6	Akademik Kurumlar / Eğitim Kurumları	- Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi - Devlet okulları
7	RPM ile ilgili Paydaşlar ⁶	- Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası (TKYB) - Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD) - Dünya Bankası (DB) - RPM Birimi - RPM Danışmanı

⁶ RPM Jeotermal Kaynak Doğrulama Yararlanıcı El Kitabı'na (Nisan 2023) göre, TKYB, Mühendislik Departmanı aracılığıyla RPM'nin Proje Uygulama Kuruluşudur. TKYB'nin RPM Birimi, RPM'nin yönetimi ve uygulanması için bir Teknik Danışman (RPM Danışmanı) tarafından desteklenecektir. Dünya Bankası, TKYB tarafından RPM uygulamasının denetiminden sorumlu olacaktır.

4.3. Dezavantajlı/Savunmasız Bireyler veya Gruplar

Dezavantajlı veya savunmasız bireyler veya gruplar, projenin etkilerinden olumsuz etkilenme olasılığı daha yüksek olan ve/veya bir Projenin faydalarından yararlanma yetenekleri diğerlerinden daha sınırlı olan kişilerdir. Bu bireylerin veya grupların ana akım danışma sürecinden dışlanma/tam olarak katılma olasılıkları daha yüksektir ve bu nedenle belirli önlemlere ve/veya yardıma ihtiyaç duyabilirler.

Bugüne kadar, Proje faaliyetlerinden etkilenen dezavantajlı veya savunmasız bir birey veya grup belirlenmemiştir.

PKP, katılım çabalarını dezavantajlı veya savunmasız bireylere veya gruplara odaklayarak, eşitliği sağlamayı, kapsayıcı katılımı teşvik etmeyi ve Projenin bu grupların geçim kaynakları üzerindeki olumlu etkilerini en üst düzeye çıkarmayı hedefleyecektir.

Tablo 4-3. Proje Paydaş Grupları – Dezavantajlı ve Savunmasız Bireyler veya Gruplar

Paydaş Grupları	Potansiyel Dezavantajlar
Dezavantajlı veya Savunmasız Bireyler veya Gruplar	- Bakıma muhtaç yaşlılar (65 yaş üstü) - Engelli kişiler (fiziksel veya zihinsel olarak) - Kadın reisi haneler ve dul veya boşanmış kadınlar - Toplulukların çocuk ve genç nüfusu - İşsiz gençler - Mevsimlik göçmenler - Çobanlar - Tarım, otlatma, dinlenme vb. amaçlar gibi geçim faaliyetleri için arama kuyusu alanlarını (ZDM-2, ZDM-3 ve ZDM-6, planlı erişim yolu parselleri dahil) kullanabilecek dezavantajlı veya savunmasız bireyler veya gruplar

4.4. Dahili Paydaşlar

Harici paydaşlara ek olarak, Projenin başarılı bir şekilde uygulanmasında hayati bir rol oynayan dahili Proje paydaşları da bulunmaktadır. Bu dahili paydaşlar, Proje faaliyetlerinin planlanması, yürütülmesi ve izlenmesinde doğrudan çalışanlar ve sözleşmeli çalışanlar da dahil olmak üzere proje personelinin içerir. Bu dahili paydaşların Proje yaşam döngüsü boyunca katılımı ve dahil edilmesi, iş birliğini teşvik etmek, proje ivmesini sürdürmek ve Projenin genel Ç&S hedefleri ve amaçlarıyla uyumu sağlamak için önemlidir.

Tablo 4-4. Proje Paydaş Grupları – Dahili Paydaşlar

Paydaş Grupları	Belirlenen Paydaşlar
Zorlu Enerji	- Genel merkezdeki yönetim ekibi - Genel merkezdeki Ç&S ekibi (Kurumsal Sürdürülebilirlik Departmanı)
Zorlu Jeotermal ⁷	- Genel merkezdeki yönetim ekibi - Genel merkezdeki Ç&S ekibi - Sahadaki proje çalışanları (doğrudan ve sözleşmeli çalışanlar dahil) - Yükleniciler ve alt yükleniciler ve bunların çalışanları

⁷ Zorlu Jeotermal, Zorlu Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'nin dolaylı iştiraklerinden biri olarak Haziran 2008'de kuruldu. (Zorlu Enerji).

4.5. Proje Paydaşlarının İhtiyaçlarının Özeti

Tablo 4-5, Proje paydaş gruplarının listesini ve Projeye yönelik özel ihtiyaç ve ilgi alanlarının özetini sunmaktadır.

Tablo 4-5. Proje Paydaşlarının Projeye Yönelik İhtiyaçları ve İlgili Alanlarının Özeti

Paydaş Grubu	Kesin Paydaşlar	Belirli İlgili Alanları/İlgililik ve Paydaş İhtiyaçları
Projeden Etkilenen Taraflar		
Özel mülkiyete ait parsellerin sahipleri/hissedarları (ZDM-2 kuyusu konumu ve ZDM-2 ve ZDM-6'nın planlanan erişim yolları üzerinde)	- Özel mülkiyete ait parsellerin sahipleri/hissedarları - <u>ZDM-2</u> • Kuyu yeri (Parsel No. 102/2) • ZDM-2'ye erişim için tarımsal toprak yola komşu olan özel mülkiyete ait parseller - <u>ZDM-6</u> • Parsel No. 102/21	- Zorlu Jeotermal'e ait olan ZDM-3 kuyu lokasyonunda arama çalışmaları başlayacaktır. Kuyu testlerinin sonucuna göre ZDM-2 ve ZDM-6 kuyu lokasyonlarında devam etme kararı verilecektir. - ZDM-2 için kuyu lokasyonu tüzel kişiliğe ait olup planlanan erişim yolu parseller arasında halihazırda mevcut olan bir kadastral toprak yoldan geçmektedir. ZDM-6 için planlanan mevcut tarımsal toprak yol, özel mülkiyete ait 102/21 No'lu Parselin sınırlarından geçmektedir. - Potansiyel geçim kaynaklarının yönetimi için, özel mülkiyete ait parseller için arazinin geçici olarak sahaya erişim için kullanılması amacıyla mal sahibi(sahipleri)/hissedarı(hissedarları) ile muvafakatnameler aracılığıyla karşılıklı anlaşmalar yapılacaktır.
Sondaj faaliyetlerinden ve erişim yollarından etkilenen parsellerin resmi veya gayri resmi kullanıcıları	Resmi veya gayri resmi, - Tarımsal kullanıcılar - Otlatma amaçlı kullanıcılar - Dinlenme amaçlı kullanıcılar - Diğer amaçlar için kullanıcılar - ZDM-3 kuyu yeri (Parsel No. 102/25) - ZDM-2 kuyu yeri (Parsel No. 102/2) - ZDM-6 kuyu yeri (Parsel No. 102/12) - ZDM-2 kuyu yerine erişim için mevcut tarımsal toprak yolunun komşu parselleri, hem özel parseller hem de devlete ait (kayıtsız) parseller - ZDM-6 kuyu yerine planlanan erişim yolunun geçtiği parseller: • Parsel No. 102/21 • Parsel No. 112/109	- Parsellerin resmi ve gayri resmi kullanımı bildirilmemiştir. Parsellerin bu tür bir kullanımı tespit edilirse, etkilerin tanımlanması ve yönetimi yapılacaktır.

Paydaş Grubu	Kesin Paydaşlar	Belirli İlgili Alanları/İlgililik ve Paydaş İhtiyaçları
Aşağıdaki yerleşim yerlerinde Projenin Ç&S etkilerine maruz kalabilecek yerel topluluklar (dezavantajlı veya savunmasız bireyler/gruplar dahil): - Mutlu köyü - Aşağıdalören köyü - Mollakara köyü - Ulukent köyü	- Mutlu köyü sakinleri - Aşağıdalören köyü sakinleri - Mollakara köyü sakinleri - Ulukent köyü sakinleri Etkilenen taraflar aşağıdakileri içerebilir ancak bunlarla sınırlı değildir: - Kuyu yerlerine ve erişim yollarına en yakın binaların/alıcıların sakinleri - Kuyu yerlerine ve erişim yollarına komşu parsellerin sahipleri/hissedarları ve resmi ve/veya gayri resmi kullanıcıları	- Doğrudan Ç&S etkilerinin yönetimi - Faydaları maksimize etmek için iş birliği ve yerel istihdam ve mal ve hizmet tedariki için planlama - Sosyal sorumluluk / sosyal kalkınma projelerinin planlanması (potansiyel gelecekteki enerji yatırımlarının bir parçası olarak değerlendirilmek üzere)
Diğer yerel toplum üyeleri (dezavantajlı veya savunmasız bireyler/gruplar dahil):	- Mutlu köyü sakinleri - Aşağıdalören köyü sakinleri - Mollakara köyü sakinleri - Ulukent köyü sakinleri	- Dolaylı Ç&S etkilerinin yönetimi - Faydaları maksimize etmek için iş birliği ve yerel istihdam ve mal ve hizmet tedariki için planlama - Sosyal sorumluluk / sosyal kalkınma projelerinin planlanması (potansiyel gelecekteki enerji yatırımlarının bir parçası olarak değerlendirilmek üzere)
Diğer İlgili Taraflar		
Ulusal Kamu Kurumları	- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - Tarım ve Orman Bakanlığı • Devlet Su İşleri (DSİ) - Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı • Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) • Maden Araştırma ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) - Kültür ve Turizm Bakanlığı	- Ulusal ve bölgesel planlama ve geliştirme - Projeyle ilgili izin süreçleri - Politika formülasyonu - Kümülatif Etkilerin Yönetimi
Yerel Yönetim Kurumları	- Ağrı Valiliği • Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü • Tarım ve Orman İl Müdürlüğü - Ağrı Özel İl İdaresi Emlak ve Kamulaştırma Müdürlüğü - Ağrı Belediyesi - Diyardin Kaymakamlığı - İlçe Jandarma	- Projeyle ilgili izin süreçleri - Proje faaliyetlerinin ve süreçlerinin koordinasyonu - Çevresel etkilerin (atık, atık su) yönetimi ve izlenmesi için iş birliği - Acil durumlara hazırlık ve koordinasyon - Sosyal sorumluluğun planlanması / sosyal kalkınma projelerinin planlanması (potansiyel gelecekteki enerji yatırımlarının bir parçası olarak değerlendirilmek üzere)

Paydaş Grubu	Kesin Paydaşlar	Belirli İlgi Alanları/İlgililik ve Paydaş İhtiyaçları
Yerel Saygın Kişiler	- Yerel Polis Gücü - Müftü ve İmamlar - Okul Müdürleri, Öğretmenler - Hastane Müdürü, Doktorlar	- Ç&S etkilerinin yönetimi - Uygun ve farklılaştırılmış paydaş katılım yöntemleri ve faaliyetleri planlamak (örneğin kadınlar, dezavantajlı veya savunmasız bireyler vb. için) - Faydaları en üst düzeye çıkarmak için iş birliği yapmak ve yerel istihdam ve mal ve hizmet tedariki için planlama yapmak - Sosyal sorumluluk planlaması / sosyal kalkınma projelerinin planlaması (potansiyel gelecekteki enerji yatırımlarının bir parçası olarak değerlendirilmek üzere)
Ulusal ve Yerel Düzeydeki Sivil Toplum Kuruluşları (STK'lar)	- Türkiye Jeotermal Derneği - Jeotermal Enerji Derneği - Jeotermal Enerji Santrali Yatırımcıları Derneği (JESDER) - Diyardin ve Köyleri Kalkınma Derneği - Diyardin Eğitim, Kültür ve Yardımlaşma Derneği - Diyardin Jeotermal Sera Sahipleri Derneği - Diyardin Kadın Girişimciler Derneği - Diyardin Gençlik Spor Kulübü Derneği - Ağrı ve Köyleri Kalkınma, Geliştirme, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği - Ağrı Kalkınma ve Çevre Derneği - Türkiye Kızılay Derneği Ağrı Şubesi - Türkiye Yeşilay Derneği Ağrı Şubesi - Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Ağrı - Ticaret ve Sanayi Odası Ağrı - Jeoloji Mühendisleri Odası Ağrı - Ziraat Odası Ağrı - Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Derneği Ağrı - Sığır Yetiştiricileri Derneği Ağrı	- Ç&S etkilerinin yönetimi - Kümülatif etkilerin yönetimi
Medya	- Yerel gazeteler, yerel dergiler, yerel TV kanalları vb.	- Paydaşlarla proje bilgisi paylaşımı - Reklamlar
Özel Sektör Şirketleri, Yerel İşletmeler, Tedarikçiler, Diğer Endüstriyel Projeler	- Seracılık faaliyetleri yürüten komşu özel şirket. - Yerel Şirketler ve İşletmeler - Çevredeki Diğer Endüstriyel Projeler	- Proje ile ilgili mal ve hizmetlerin tedariki - Altyapı hizmetlerinin koordinasyonu - Kümülatif etkilerin yönetimi

Paydaş Grubu	Kesin Paydaşlar	Belirli İlgili Alanları/İlgililik ve Paydaş İhtiyaçları
Akademik Kurumlar / Eğitim Kurumları	- Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi - Devlet okulları	- Teknik danışmanlık - Kurumsal Sosyal Sorumluluk faaliyetleri
RPM ile ilgili Paydaşlar⁸	- Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası (TKYB) - Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD) - Dünya Bankası (DB) - RPM Birimi - RPM Danışmanı	- Proje finansmanı - Ç&S risk değerlendirmesi, yönetimi ve izleme
Dezavantajlı veya Savunmasız Bireyler veya Gruplar		
Dezavantajlı veya Savunmasız Bireyler veya Gruplar	- Bakıma muhtaç yaşlılar (65 yaş üstü) - Engelli kişiler (fiziksel veya zihinsel olarak) - Kadın reisi haneler ve dul veya boşanmış kadınlar - Toplulukların çocuk ve genç nüfusu - İşsiz gençler - Mevsimlik göçmenler - Çobanlar - Tarım, otlatma, rekreasyonel vb. amaçlar gibi geçim faaliyetleri için arama kuyusu alanlarını (ZDM-2, ZDM-3 ve ZDM-6, planlı erişim yolu parselleri dahil) kullanabilecek dezavantajlı veya savunmasız bireyler veya gruplar	- Bugüne kadar Proje faaliyetlerinden etkilenen dezavantajlı veya savunmasız bir birey veya grup tespit edilmemiştir. - Savunmasız ve dezavantajlı bireylerin/grupların Proje hakkında yeterli bilgiye erişiminin sağlanması, bu bireylerin/grupların Projeden eşit şekilde faydalanmasının sağlanması
Dahili Paydaşlar		
Zorlu Enerji	- Genel merkezdeki yönetim ekibi - Genel merkezdeki Ç&S ekibi (Sürdürülebilirlik Departmanı)	- Projenin Ç&S performansına ilişkin itibar - İş büyümesi ve hissedar değeri
Zorlu Jeotermal⁹	- Genel merkezdeki yönetim ekibi - Genel merkezdeki Ç&S ekibi	- Büyüme ve gelişme - Ç&S risk yönetimi - İstihdam fırsatı

⁸ RPM Jeotermal Kaynak Doğrulama Yararlanıcı El Kitabı'na (Nisan 2023) göre, TKYB, Mühendislik Departmanı aracılığıyla RPM'nin Proje Uygulama Kuruluşudur. TKYB'nin RPM Birimi, RPM'nin yönetimi ve uygulanması için bir Teknik Danışman (RPM Danışmanı) tarafından desteklenecektir. Dünya Bankası, TKYB tarafından RPM uygulamasının denetiminden sorumlu olacaktır.

⁹ Zorlu Jeotermal, Zorlu Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'nin dolaylı iştiraklerinden biri olarak Haziran 2008'de kuruldu. (Zorlu Enerji).

Paydaş Grubu	Kesin Paydaşlar	Belirli İlgil Alanları/İlgililik ve Paydaş İhtiyaçları
	- Sahadaki proje çalışanları (doğrudan ve sözleşmeli çalışanlar dahil) - Yükleniciler ve alt yükleniciler ve bunların çalışanları	- Mesleki Sağlık ve Güvenlik

5. PAYDAŞ KATILIM PROGRAMI

Zorlu Jeotermal, bu PKP’de sunulan paydaş katılım stratejilerinin etkinliğini değerlendirecek ve gerekirse paydaş katılımını artırmak için gerekli ayarlamaları yapacaktır.

Zorlu Jeotermal, PKP’yi Proje süresi boyunca uygulayacak ve PKP gerektiği şekilde güncellenecektir.

5.1. Bilgi Açıklamasına İlişkin Önerilen Strateji

Zorlu Jeotermal, tüm Proje paydaşlarının Proje ile ilişkili potansiyel riskler, etkiler ve fırsatlar hakkında kapsamlı bir anlayışa sahip olmasını sağlamak için Proje bilgilerini açıklayacaktır.

Açıklanacak bilgiler ve katılım için kullanılacak belgeler/materyaller, katılım yöntemleri ve her paydaş grubuyla bilgi verme yeri ve sıklığı Tablo 5-1’de tanımlanmıştır.

Zorlu Jeotermal, bilgi yayımı için önerilen stratejinin bir parçası olarak paydaşlarıyla açık ve şeffaf iletişimi teşvik etmeye kararlıdır. Zorlu Jeotermal’in iletişim bilgileri bu PKP’nin 10. Bölümünde verilmiştir.

5.2. Paydaş Katılım Programının Amacı ve Zamanlaması

Zorlu Jeotermal, farklı paydaş gruplarıyla (dış ve iç paydaşlar) etkili ve anlamlı bir etkileşim sağlamak için, Tablo 5-1’de sunulan Paydaş Katılım Programı’nda özetlendiği gibi, Proje boyunca çeşitli uygun bilgi verme ve iletişim yöntemlerini kullanacaktır.

Zorlu Jeotermal, Proje süresi boyunca Projenin Ç&S etkileri konusunda Projeden etkilenen taraflar ve diğer ilgili taraflarla istişare edecek ve onların görüşlerini dikkate alacaktır.

Tablo 5-1. Proje için Paydaş Katılım Stratejisi ve Programı

Hedef Paydaşlar	Hedef Paydaşların Katılım Amacı	Açıklanacak Bilgiler ve Görevlendirme için Kullanılacak Belgeler/Materyaller	Önerilen Katılım Yöntemleri	Konum	Sorumlu Taraf	Uygulama Zaman Çizelgesi ve Sıklığı
İlgili ulusal ve yerel kamu kurumları	- Yetkililerle izin, çevresel, mesleki ve toplumsal Ç&S yönetimi, acil durum hazırlığı ve müdahalesi için iş birliği mekanizmaları, toplumsal kalkınma konularında istişare etmek - Proje durumu ve mevcut faaliyetler hakkında güncel bilgiler sağlamak	Yetkililer tarafından talep edilen herhangi bir özel belge	- Yüz yüze görüşmeler veya toplantılar - Yetkililerle resmi yazılı yazışmalar - Yetkililer tarafından tercih edilen e-posta yazışmaları veya diğer araçlar	- Ankara ili (genel müdürlükler için) - Ağrı ili (il müdürlükleri için) - Diyadin ilçesi	- Kurumsal Sürdürülebilirlik Departmanı - Ekip Lideri/Proje Koordinatörü	Proje mobilizasyonu başlamasından önce en az bir kerelik Proje süresi boyunca gerektiği gibi
Yerel yerleşim yerlerinin başkanları (muhtarları): - Mutlu Köyü - Aşağıdalören Köyü - Mollakara Köyü	- Proje durumu ve mevcut faaliyetler, Proje faaliyetlerinin olası Ç&S etkileri, Proje ÇSYP, toplum Ç&S yönetimi, acil durum hazırlığı ve müdahalesi, planlanan paydaş katılım etkinlikleri, istihdam ve tedarik fırsatları vb. hakkında güncel bilgileri zamanında, şeffaf, anlaşılır ve etkili bir şekilde sağlamak/değiştirmek. - Proje ve mevcut faaliyetlerle ilgili geri bildirimleri, şikayetleri, önerileri ve yorumları sürekli olarak toplamak.	- ÇSYP ve PKP - Teknik olmayan sunumlar, Proje haritaları vb. - Kısa Proje bilgileri ve şikayet mekanizması içeren broşürler - Şikayetlerin iletilmesi ve yönetimiyle ilgili iletişim kanalları hakkında bilgi. - Şikayet formları ve rehberliği	- Paydaş katılım toplantısı (ÇSYP ve PKP'nin kesinleşmesinden önce seçilen bir yerleşim yerinde düzenlenecektir) - Muhtarlarla muhtarlık binalarında, halka açık yerlerde veya Proje sahası ofislerinde düzenli veya talep üzerine yüz yüze toplantılar, uygun olduğu şekilde - Teknik olmayan sunumlar - Kadınların sıklıkla ziyaret ettiği halka açık yerler de dahil olmak üzere halka açık yerlere asılan/yerleştirilen şikayet kutuları, formlar ve rehberlik belgeleri - Muhtarların muhtarlık binalarında ve halkın ulaşabileceği ve inceleyebileceği köydeki diğer yerlere yerleştirilen ÇSYP, PKP ve proje broşürleri. - ÇSYP ve PKP, istişarelerden önce ve sonra şu adreslerde açıklanacaktır - Zorlu Enerji'nin web sitesi - TKYB'nin web sitesi. - DB'nin web sitesi	- Muhtarlık binalarında veya etkilenen köylerdeki diğer kamusal veya özel yerler (örneğin camiler, kahvehaneler ve kadınların sıklıkla ziyaret ettiği yerler) - Proje sahası ofisleri	- Ekip Lideri/Proje Koordinatörü - Muhtarlarla iletişim kurmak üzere Ekip Lideri tarafından atanan ÇSSG Temsilcisi veya herhangi bir üye	Proje mobilizasyonu başlamasından önce en az bir kere Daha sonra Proje süresince, danışma ve bilgi paylaşımı amaçları için ihtiyaç duyulduğunda Herhangi bir şikayet alındığında (Şikayetler, şikayet yönetiminin bir parçası olarak ÇSSG Temsilcisi tarafından haftalık olarak kontrol edilecektir)
Özel mülkiyete ait parsellerin sahipleri/hissedarları (ZDM-2 kuyu yeri ve ZDM-2 ve ZDM-6'ya erişim yolu üzerinde) <u>ZDM-2</u> - Kuyu yeri (Parsel No. 102/2) - ZDM-2'ye erişim için tarımsal toprak yola komşu özel mülkiyete ait parseller <u>ZDM-6</u> - Parsel No. 102/21	Arazi kullanımına yönelik geçici kullanım için sahiplerle/hissedarlarla muvafakatname yoluyla karşılıklı anlaşmaların imzalanması.	Kira durumunda arazi kullanımı öncesi ve arazinin iadesi sonrası alınan muvafakatnameler.	- Paydaş katılım toplantısı (ÇSYP ve PKP'nin kesinleşmesinden önce seçilen bir yerleşim yerinde düzenlenecek) - Yüz yüze toplantılar	- Proje sahası ofisi - Parsel sahibinin yerleşim yeri/köyü	- Kurumsal Tedarik Ekibi - Ekip Lideri/Proje Koordinatörü - ÇSSG Temsilcisi	ZDM-2 ve ZDM-6 kuyularına devam etme kararı alındıktan sonra, araziye giriş ve mobilizasyondan önce
Sondaj faaliyetlerinden ve erişim yollarından etkilenen parsellerin resmi veya gayri resmi kullanıcıları Resmi veya gayri resmi, - Tarımsal kullanıcılar - Otlatma amaçlı kullanıcılar - Rekreasyon amaçlı kullanıcılar - Diğer amaçlar için kullanıcılar	Proje durumu ve mevcut faaliyetler, Proje faaliyetlerinin olası Ç&S etkileri, Proje ÇSYP, toplum Ç&S yönetimi, acil durum hazırlığı ve müdahalesi, kadınlar ve savunmasız kişiler için düşünülen/geliştirilen özel önlemler vb. hakkında güncel bilgileri zamanında, şeffaf, anlaşılır ve etkili bir şekilde sağlamak/değiştirmek.	- ÇSYP ve PKP - Teknik olmayan sunumlar, Proje haritaları vb. - Kısa Proje bilgileri ve şikayet mekanizması içeren broşürler - Şikayetlerin iletilmesiyle ilgili iletişim kanalları hakkında bilgi	- Paydaş katılım toplantısı (ÇSYP ve PKP'nin kesinleşmesinden önce seçilen bir yerleşimde düzenlenecek) - Teknik olmayan sunumlar - Kadınların sıklıkla ziyaret ettiği kamusal alanlar da dahil olmak üzere kamusal alanlara asılan/yerleştirilen şikayet kutuları, formlar ve rehberlik belgeleri	- Mutlu Köyü - Aşağıdalören Köyü - Mollakara Köyü - Kadınların Proje ekibiyle etkileşime girmekten rahat hissedecekleri kamusal veya özel yerler	- Ekip Lideri/Proje Koordinatörü - ÇSSG Temsilcisi	Proje mobilizasyonu başlamasından önce en az bir kere Daha sonra, Proje süresince, danışma ve bilgi paylaşımı amaçları için ihtiyaç duyulduğunda

Hedef Paydaşlar	Hedef Paydaşların Katılım Amacı	Açıklanacak Bilgiler ve Görevlendirme İçin Kullanılacak Belgeler/Materyaller	Önerilen Katılım Yöntemleri	Konum	Sorumlu Taraf	Uygulama Zaman Çizelgesi ve Sıklığı
- ZDM-3 kuyu yeri (Parsel No. 102/25) - ZDM-2 kuyu yeri (Parsel No. 102/2) - ZDM-6 kuyu yeri (Parsel No. 102/12) - ZDM-2 kuyu yerine erişim için mevcut tarımsal toprak yolunun komşu parselleri, hem özel parseller hem de devlete ait (kayıtsız) parseller: - ZDM-6 kuyu yerine planlanan erişim yolunun geçtiği parseller: • Parsel No. 102/21 • Parsel No. 112/109	• Gerektiğinde kullanıcılarla istişare ederek ekonomik kayıpları telafi etmek için önlemler geliştirmek. • Proje ve mevcut faaliyetlerle ilgili geri bildirimleri, şikayetleri, önerileri ve yorumları sürekli olarak toplamak.		• ÇSYP, PKP ve proje broşürleri muhtarlık ofislerine ve halkın ulaşabileceği ve inceleyebileceği köydeki diğer yerlere yerleştirildi. • ÇSYP ve PKP, istişarelerden önce ve sonra şu adreslerde açıklanacaktır: ○ Zorlu Enerji'nin web sitesi ○ TKYB'nin web sitesi. ○ DB'nin web sitesi			Herhangi bir şikayet alındığında (Şikayetler, şikayet mekanizmasının bir parçası olarak ÇSSG Temsilcisi tarafından haftalık olarak kontrol edilecektir)
Aşağıdaki yerleşim yerlerinde Projenin Ç&S etkilerine maruz kalabilecek yerel topluluklar (dezavantajlı veya savunmasız bireyler/gruplar dahil): • Mutlu köyü • Aşağıdalören köyü • Mollakara köyü • Ulukent köyü Etkilenen taraflar aşağıdakileri içerebilir ancak bunlarla sınırlı değildir: • Kuyu yerlerine ve erişim yollarına en yakın binaların sakinleri • Kuyu yerlerine ve erişim yollarına komşu parsellerin sahipleri/hissedarları ve resmi ve/veya gayri resmi kullanıcıları	• Proje durumu ve mevcut faaliyetler, Proje faaliyetlerinin olası Ç&S etkileri, Proje ÇSYP, toplum Ç&S yönetimi, acil durum hazırlığı ve müdahalesi, kadınlar ve savunmasız kişiler için düşünülen/geliştirilen özel önlemler vb. hakkında güncel bilgileri zamanında, şeffaf, anlaşılır ve etkili bir şekilde sağlamak/değiştirmek. • Proje ve mevcut faaliyetlerle ilgili geri bildirimleri, şikayetleri, önerileri ve yorumları sürekli olarak toplamak.	• ÇSYP ve PKP • Teknik olmayan sunumlar, Proje haritaları vb. • Kısa Proje bilgileri ve şikayet mekanizması içeren broşürler • Şikayetlerin iletilmesiyle ilgili iletişim kanalları hakkında bilgi	• Paydaş katılım toplantısı (ÇSYP ve PKP'nin kesinleşmesinden önce seçilen bir yerleşim yerinde yapılacak) • Teknik olmayan sunumlar • Yüz yüze toplantılar • Odak grup tartışmaları/PKP bilgilendirici toplantılar • Kadınların sıklıkla ziyaret ettiği kamusal alanlar dahil olmak üzere kamusal alanlara asılan/yerleştirilen şikayet kutuları, formlar ve rehberlik belgeleri • ÇSYP, PKP ve proje broşürleri muhtarlık binalarına ve halkın ulaşabileceği ve inceleyebileceği köydeki diğer yerlere yerleştirilecek. • ÇSYP ve PKP, istişarelerden önce ve sonra şu adreslerde açıklanacaktır: ○ Zorlu Enerji'nin web sitesi ○ TKYB'nin web sitesi. ○ DB'nin web sitesi	• Mutlu Köyü • Aşağıdalören Köyü • Mollakara Köyü • Ulukent Köyü • Kadınların Proje ekibiyle etkileşime girmekten rahat hissedebilecekleri kamusal veya özel yerler	• Ekip Lideri/Proje Koordinatörü • ÇSSG Temsilcisi • Kadınlar ve dezavantajlı veya savunmasız bireylerle etkileşim için, olası hassasiyetleri yönetmek amacıyla Kurumsal Sürdürülebilirlik Ekibinden destek gerekebilir	Proje mobilizasyonu başlamasından önce en az bir kerelik Daha sonra, Proje süresince, danışma ve bilgi paylaşımı amaçları için ihtiyaç duyulduğunda Herhangi bir şikayet alındığında (Şikayetler, şikayet mekanizmasının bir parçası olarak ÇSSG Temsilcisi tarafından haftalık olarak kontrol edilecektir)
Diğer ilgili yerel topluluk üyeleri (dezavantajlı veya savunmasız bireyler/gruplar dahil): • Mutlu köyü sakinleri • Aşağıdalören köyü sakinleri • Mollakara köyü sakinleri • Ulukent köyü sakinleri	• Proje durumu ve mevcut faaliyetler, Proje faaliyetlerinin olası Ç&S etkileri, Proje ÇSYP, toplum H&S yönetimi, acil durum hazırlığı ve müdahalesi, kadınlar ve savunmasız kişiler için düşünülen/geliştirilen özel önlemler vb. hakkında güncel bilgileri zamanında, şeffaf, anlaşılır ve etkili bir şekilde sağlamak/değiştirmek. • Proje ve mevcut faaliyetlerle ilgili geri bildirimleri, şikayetleri, önerileri ve yorumları sürekli olarak toplamak.	• ÇSYP ve PKP • Teknik olmayan sunumlar, Proje haritaları vb. • Kısa Proje bilgileri ve şikayet mekanizması içeren broşürler • Şikayetlerin iletilmesiyle ilgili iletişim kanalları hakkında bilgi	• Paydaş katılım toplantısı (ÇSYP ve PKP'nin kesinleşmesinden önce seçilen bir yerleşim yerinde düzenlenecektir) • Teknik olmayan sunumlar • Yüz yüze toplantılar • Kadınların sıklıkla ziyaret ettiği kamusal alanlar dahil olmak üzere kamusal alanlara asılan/yerleştirilen şikayet kutuları, formlar ve rehberlik belgeleri • Şikayetleri haftalık olarak kontrol etmek ve PKP'de tanımlanan zaman çizelgelerine göre yönetmek. ÇSYP, PKP ve proje broşürleri muhtarlık binalarına ve halkın ulaşabileceği ve inceleyebileceği köydeki diğer yerlere yerleştirilecektir. • ÇSYP ve PKP, istişarelerden önce ve sonra şu adreslerde açıklanacaktır ○ Zorlu Enerji'nin web sitesi ○ TKYB'nin web sitesi. ○ DB'nin web sitesi	• Mutlu Köyü • Aşağıdalören Köyü • Mollakara Köyü • Ulukent Köyü • Kadınların Proje ekibiyle etkileşime girmekten rahat hissedebilecekleri kamusal veya özel yerler	• Ekip Lideri/Proje Koordinatörü • ÇSSG Temsilcisi • Kadınlar ve dezavantajlı veya savunmasız bireylerle etkileşim için, olası hassasiyetleri yönetmek amacıyla Kurumsal Sürdürülebilirlik Ekibinden destek gerekebilir	Proje süresince, danışma ve bilgi paylaşımı amaçları doğrultusunda ihtiyaç duyuldukça Herhangi bir şikayet alındığında (Şikayetler, şikayet mekanizmasının bir parçası olarak ÇSSG Temsilcisi tarafından haftalık olarak kontrol edilecektir)

Hedef Paydaşlar	Hedef Paydaşların Katılım Amacı	Açıklanacak Bilgiler ve Görevlendirme İçin Kullanılacak Belgeler/Materyaller	Önerilen Katılım Yöntemleri	Konum	Sorumlu Taraf	Uygulama Zaman Çizelgesi ve Sıklığı
Yerel işletmeler	Yerel tedarik ve hizmet sağlama gereksinimleri ve fırsatları hakkında bilgi paylaşmak/değişiminde bulunmak	• Gerekli mal ve hizmetlere ilişkin bilgiler	• Bölgedeki yerel işletmelerle yüz yüze görüşmeler • E-posta yazışmaları • Telefon görüşmeleri	• Diyardin ilçesi • Çevre yerleşim yerleri	• Kurumsal Tedarik Ekibi • Ekip Lideri/Proje Koordinatörü • Ekip Lideri/Proje Koordinatörü veya yerel işletmelerle iletişim kurmak üzere Ekip Lideri tarafından atanan herhangi bir üye	Projenin süresi boyunca gerekli olduğu takdirde
STK'lar ve Üniversiteler	Proje ile ilgili belirli soruları yanıtlamak için	• Proje ile ilgili özel sorulara ilişkin bilgiler	• Yüz yüze görüşmeler • E-posta yazışmaları • Telefon görüşmeleri	• Yer belirlenecek	• Kurumsal Teknik ve Sürdürülebilirlik Departmanları (alınacak özel sorulara göre)	Talep üzerine gerektiği gibi
Medya	Kamu Proje bilgilerinin daha geniş ilgili taraflara zamanında, şeffaf ve etkili bir şekilde iletilmesi	• Projenin temel bilgileriyle ilgili görsel materyaller/reklamlar (eğer varsa, kamuoyunun endişelerine bağlı olarak özel olarak tasarlanabilir) • Video/ses kayıtları	• Yerel ve ulusal medya ajanslarıyla yayınlanacak görsel materyallerin paylaşılması	• İnternet • Gazeteler • Televizyon • Radyo • Zorlu Enerji web sitesi	• Medya ilişkilerinden sorumlu kurumsal ekipler	Talep üzerine gerektiği gibi
Komşu Sera Sahibi (Özel Sektör Şirketi) ve yakın çevredeki diğer Proje geliştiricileri (örneğin enerji, jeotermal ve diğer sektörler)	• Yerel istihdam, yerel tedarik, temel Ç&S verileri, toplum geliştirme fırsatları vb. hakkında bilgi/fikir alışverişinde bulunmak. • Kümülatif etkilerin yönetimi için iş birliği yapmak	• Veriler, raporlar, vb.	• Yüz yüze görüşmeler • E-posta yazışmaları • Telefon görüşmeleri	• 1 km yarıçapındaki projeler	• Kurumsal Sürdürülebilirlik Departmanı • Ekip Lideri/Proje Koordinatörü	Talep üzerine gerektiği gibi
RPM ile ilgili Paydaşlar	• RPM ile ilgili paydaşları Projenin Ç&S Performansı hakkında bilgilendirmek/güncellemek • DB gerekliliklerini yerine getirmek	• RPM Birimine aylık raporlama • İzleme sonuçlarının özeti	• Yüz yüze görüşmeler • E-posta yazışmaları • Telefon görüşmeleri	• Kurumsal ofis • Proje sahası ofisi • Gerektiğinde diğer lokasyonlar	• Genel merkezdeki Kıdemli Proje Yönetimi/Yönetim ekibi • Kurumsal Sürdürülebilirlik Departmanı • Ekip Lideri/Proje Koordinatörü • ÇSSG Temsilcisi	Sürekli e-posta alışverişi ve toplantılar Ç&S, RPM Birimine aylık bazda raporlama yapar
Dahili Paydaşlar (doğrudan ve sözleşmeli çalışanlar dahil)	• Projenin genel teknik ve Ç&S ilerlemesi hakkında bilgi paylaşmak • Proje PKP'nin başarılı bir şekilde uygulanmasını sağlamak • İşçi hakları, çalışma koşulları, mesleki H&S gereklilikleri, Proje ÇSYP dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere Proje hakkında bilgiyi sahadaki doğrudan ve sözleşmeli çalışanlarla paylaşmak.	• ÇSYP ve PKP • Çalışan sözleşmeleri • Zorlu Enerji Etik Kuralları ve diğer Kurumsal Ç&S Prosedürleri • Ç&S yönetim planları ve prosedürleri • Şirket ilan panoları • H&S ile ilgili duyurular • Şikayet formları ve rehberliği • Eğitim materyalleri/sunumları	• İşe alım sırasında Proje çalışanlarıyla ilgili yazılı dokümanların paylaşılması • Oryantasyon/indüksiyon eğitimleri, işe özel eğitimler (yenileme için üç ayda bir), ÇSYP ve PKP eğitimi, İSG eğitimleri • Proje sahası ofisine yerleştirilen ÇSYP, PKP ve proje broşürleri • ÇSYP ve PKP, danışmalardan önce ve sonra şu adreste açıklanacaktır o Zorlu Enerji web sitesi o TKYB web sitesi. o DB web sitesi	• Kurumsal ofis • Proje sahası ofisi	• Genel merkezdeki Kıdemli Proje Yönetimi/Yönetim ekibi • Kurumsal Sürdürülebilirlik Departmanı • Kurumsal İK Departmanı	Önerilen her etkileşim yöntemi için belirtilen frekanslarda

5.3. Danışma İçin Önerilen Strateji

ÇSYP ve SEP'in taslak nihai versiyonlarının RPM Birimi tarafından onaylanmasının ardından, paydaşlara Proje faaliyetleri, etki değerlendirmesi ve planlanan etki azaltma önlemleri hakkında ayrıntılı bilgi sağlamak amacıyla, dokümanlar 1 Eylül 2025 tarihinde Zorlu Jeotermal'in web sayfasında (<https://www.zorluenerji.com.tr/kurumsal/duyurular>) Türkçe olarak kamuoyuna açıklanmıştır.

Zorlu Jeotermal tarafından internette paylaşılan dijital kopyalara ek olarak, etkilenen yerleşim yerlerinin muhtarlarına basılı kopyalar (Türkçe) da sağlanmıştır.

Zorlu Jeotermal tarafından 2 Ekim 2025 tarihinde Aşağıdalören köyünde bir Paydaş Katılımı Toplantısı düzenlenmiştir. Paydaş katılımı toplantısı, RPM Birimi ile istişare edilerek planlanmış ve gerçekleştirilmiştir. İlgili paydaşlara davet göndermeden önce, Zorlu Jeotermal sürecin planlamasını belgelendirilmiş bir formatta RPM Birimi'ne onay için sunmuştur. Toplantı yeri, tarihi ve mekanının belirlenmesinden önce, Zorlu Jeotermal yetkilileri, toplantı için gerekli organizasyonel düzenlemeleri yapmak üzere 9-10 Eylül 2025 tarihlerinde proje alanını ziyaret etmiştir. Bu ziyaret sırasında, planlanan Paydaş Katılımı Toplantısı hakkında bilgi vermek ve detaylar hakkında geri bildirim almak üzere muhtarlarla görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerin ardından, toplantı detayları aşağıda verilen şekilde belirlenmiştir.

Toplantı Tarihi	Toplantı Saati	Toplantı Yeri
2 Ekim 2025	11:00	Aşağıdalören Köyü Taziye Evi

Zorlu Jeotermal, Diyadin ilçesinde dağıtılan yerel gazeteler hakkında bilgi almak için Basın İlan Kurumu Erzurum Bölge Müdürlüğü ile iletişime geçmiştir. Ağrı ilinde iki gazetenin yayımlandığı, ancak Diyadin'de her ikisinin de dağıtılmadığı öğrenildi. Bu nedenle gazete ilanı yayımlanamadı.

Muhtarlarla yapılan görüşmelerin yanı sıra, 22 Eylül 2025 tarihinde (toplantı tarihinden 10 takvim günü önce) dört köyde, sık ziyaret edilen kamusal alanlara, yerel halkı toplantı tarihi, yeri ve amacı hakkında bilgilendirmek amacıyla ilanlar asıldı. Duyuru metninin bir kopyası Ek A'da yer almaktadır.

İlanlar aşağıdaki yerleşim yerlerine asıldı:

- Aşağıdalören köyü
- Yukarıdalören köyü
- Mollakara köyü
- Ulukent köyü

İlanların asılmasının ardından, muhtarlardan, duyuruyu yerel WhatsApp grupları ve Facebook üzerinden paylaşarak, topluluk üyeleri arasında daha geniş bir şekilde duyurulmasını sağlamaları istendi. Ayrıca bu görüşmelerde muhtarlarla kadınların katılımı da görüldü.

Toplantı yeri olarak Aşağıdalören Köyü seçildiğinden, ulaşımı kolaylaştırmak ve toplantıya katılımı artırmak için etkilenen diğer yerleşim yerlerine araç tahsis edilmiştir.

Toplantı öncesinde, Ağrı İl Özel İdaresi ve Ağrı İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'ne sözlü olarak bilgi verilmiştir. Ayrıca Diyadin Kaymakamlığı ve Ulukent Jandarma Komutanlığı ile de iletişime geçilerek toplantıya davet edilmiştir.

Her bir paydaşı bilgilendirmek için kullanılan yöntemler Tablo 5-2'de verilmiştir.

Tablo 5-2. Paydaşların Paydaş Katılım Toplantısı Hakkında Bilgilendirilme Yöntemleri

Paydaş Grubu	Metot	Bilgilendirme Tarihi
Aşağıdalören, Yukarıdalören, Mollakara ve Ulukent Muhtarları	Yüz yüze görüşmeler Telefon Görüşmeleri	9-10 Eylül 2025 19 Eylül 2025
Kamu Paydaşları: - Ağrı İl Özel İdaresi - Ağrı İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Yüz yüze görüşmeler	10 Eylül 2025
Kamu Paydaşları: - Diyadin Kaymakamlığı - Ulukent Jandarma Komutanlığı	Telefon Görüşmeleri	19 Eylül 2025
Yerel vatandaşlar	Duyuru metni kamuya açık yerlere asılmıştır	21-22 Eylül 2025

Toplantıya yaklaşık 40-50 kişi katıldı ancak toplantıya kadın katılımı olmadı. Toplantı günü Yukarıdalören köyünde bir cenaze töreni düzenlendiği için bu köyden sadece bir temsilci katılabildi.

Zorlu Jeotermal, katılımcılara Proje hakkında güncel bilgiler sunmak amacıyla bir sunum hazırladı. Sunumda ele alınan ana konular şunlardı:

- Proje Sahibi Kimdir?
- Jeotermal Enerji Tesisleri Hakkında Genel Bilgiler
- Proje Nedir?
- Proje Konumları ve Erişim Durumları
- Sondaj Faaliyetleri
- Açıklanan Proje Belgeleri
- Paydaş Katılım Planı ve Şikayet Mekanizması
- Soru-Cevap Oturumu

Toplantı için hazırlanan broşürler/el ilanları da toplantı sırasında katılımcılara Proje hakkında bilgi vermek amacıyla dağıtıldı (Ek 1). Türkçeye çevrilmiş şikayet formları da talep eden katılımcılara ve muhtarlara dağıtıldı (toplamda yaklaşık 100 form). Toplantı sırasında paydaşlar tarafından dile getirilen sorular, sorunlar, endişeler ve öneriler ile Zorlu Jeotermal'in yanıtları, RPM Danışmanı'na sunulan Paydaş Katılımı Raporu'nda yer almakta olup, ana konular aşağıda belirtilmiştir:

- Danışma süreci ve proje faydaları
- Arazi parselleri ve proje ayak izi
- Arazi edinimi ve geçim kaynaklarına etkileri
- Yakındaki altın madeninin etkileri
- Etkiler ve danışma konusundaki endişeler
- Tarım üzerindeki toz etkileri
- Yüzey suyu mevcudiyeti ve yerel altyapı
- Arazi edinimi hakkında bilgi paylaşımı
- Proje ayak izi ve faydaları
- Kuyular, su kaynakları ve su kalitesi
- Jeotermal santrallerden kaynaklanan koku
- Ağaçların verimliliğine etkileri
- Ruhsat sınırları

Toplantıdan fotoğraflar Şekil 5-1'de sunulmaktadır.

Zorlu Jeotermal sunumundan fotoğraflar

Katılımcılardan Gelen Sorular ve Endişeler

Broşür/El İlanlarının Katılımcılara Dağıtımı

Şekil 5-1. Paydaş Katılımı Toplantısından Fotoğraflar

Toplantı ve paydaşların endişeleri ile sorularının yanıtlanmasının ardından Zorlu Jeotermal, Diyardin Kaymakamlığı ve Ulukent Jandarma Komutanlığı ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirdi. Bu görüşmelerde, planlanan Proje takvimi, çevresel ve sosyal etkiler ve önerilen etki azaltma önlemleri hakkında bilgi verildi.

Toplantının ardından, toplantı sonuçlarını yansıtmak üzere bir Paydaş Katılımı Toplantısı dokümanı hazırlandı ve ÇSYP ve PKP'nin taslak nihai versiyonları, kamuoyunun yorum ve endişelerini de içerecek şekilde güncellendi. Paydaş Katılımı Toplantısı dokümanı, Ek - C'de yer alan Faydalanıcı El Kitabı - Ek 12-E'de verilen formata uygun olarak hazırlandı.

Bu versiyon, paydaş katılımı toplantısından elde edilen bilgi ve sonuçları içermekte olup, onay için RPM Birimi'ne sunulmuştur. RPM Birimi'nin onayının ardından, nihai olarak değerlendirilmiş ve kayda geçirilmiştir. ÇSYP ve PKP'nin nihai versiyonları, Faydalanıcı'nın (Zorlu Jeotermal) web sayfasında ve TKYB'nin web sitesinde yayınlanmıştır. Açıklanan tüm belgeler, kişisel gizlilik haklarına uygun olacak ve arazi edinimi vb. ile ilgili tüm kişisel bilgilerin gizli tutulmasını ve kamuya açıklanmamasını sağlayacaktır.

Sonraki aşamalarda uygulanacak her paydaş grubuyla istişare için önerilen strateji ve katılım yöntemleri Tablo 5-1'de sunulmaktadır.

Projeden etkilenen taraflar ve diğer ilgili taraflarla anlamlı istişareler için, teknik olmayan sunumlar, proje haritaları ve kısa proje bilgileri ve şikayet mekanizmasını içeren broşürler (Türkçe) gibi ilgili materyaller, istişare öncesinde ve Paydaş Katılım Programı'nda tanımlandığı şekilde proje süresince zamanında ve istişare edilen grupların anlayabileceği ve erişebileceği bir biçimde ve dilde sağlanacaktır. ÇSYP ve PKP'nin Türkçe versiyonu, kamuya açık alanlarda (örneğin muhtarlıklar ve camiler, çay bahçeleri ve etkilenen yerleşim yerlerinde kadınların sıklıkla ziyaret ettiği yerler gibi diğer kamusal alanlarda) mevcut olacaktır.

Paydaş katılımı toplantıları sırasında, yerel paydaşlar ayrıca arazi edinimi metodolojisi hakkında bilgilendirilecek ve arazi ediniminin genel metodolojisi ve arazi edinimi süreçleri için öngörülen zaman dilimleri hakkında bilgi verilecektir.

Projede ek risklere veya etkilere yol açabilecek önemli değişiklikler olması durumunda, projeden etkilenen paydaşlarla da görüşülecektir.

5.4. Savunmasız Grupların Görüşünü Dahil Etmek İçin Önerilen Strateji

Dezavantajlı veya savunmasız bireylerin/grupların danışma ve bilgi verme süreçleri sırasında anlamlı katılımını sağlamak için, engelleri kaldırmak ve katılımını teşvik etmek için çeşitli önlemler uygulanacaktır.

Bu bireylerin/grupların ihtiyaçlarını ve bakış açılarını karşılamak üzere özel olarak tasarlanmış ayrı mekanizmalar kurulacaktır. Bunlar, dezavantajlı veya savunmasız her grupta kolayca erişilebilen yerlerde belirli danışmalar yürütmek gibi, onların girdilerini aktif olarak aramak için hedefli tanıtım çabalarını içerecektir. Gerektiğinde, belirli endişelerini ele almak için ayrı bilgilendirme toplantıları yapılacaktır. Dezavantajlı veya savunmasız bireyler/gruplar dahil olmak üzere yerel topluluklarla önerilen katılım yöntemleri Tablo 5-1'de sunulmuştur.

Zorlu Jeotermal, dezavantajlı veya savunmasız bireylerin/grupların ve kadınların görüşlerini, ihtiyaçlarını ve endişelerini aktif olarak içeren ve bunları Proje süresi boyunca dikkate alan kapsayıcı ve katılımcı bir danışma süreci oluşturmayı amaçlamaktadır.

Takım Lideri/Proje Koordinatörü, savunmasız gruplarla bağlantıdan sorumlu ana kişi olacaktır. Bununla birlikte, kadınlar ve dezavantajlı veya savunmasız bireylerle etkileşim için, olası hassasiyetleri yönetmek, sorunsuz bir etkileşim süreci sağlamak ve kadınların danışma ve etkileşim süreçlerine katılımını teşvik etmek ve en üst düzeye çıkarmak amacıyla Kurumsal Sürdürülebilirlik Ekibi'nin desteği gerekebilir.

5.5. Zaman çizelgeleri

Tüm belirlenen paydaş gruplarıyla etkileşim için önerilen zaman çizelgeleri ve sıklıklar Tablo 5-1'de verilmiştir. Proje paydaşlarından alınan tüm yorumlar ve geri bildirimler, bu PKP'de geliştirilen ve sunulan şikayet mekanizmasına göre kaydedilecektir. Paydaş gruplarına geri bildirimde bulunma zaman çizelgeleri bu PKP'nin 7. Bölümünde sunulmuştur.

5.6. Yorumların İncelenmesi

Tüm paydaş yorumları ve geri bildirimleri (yazılı ve sözlü) Proje boyunca tüm paydaş gruplarının kullanımına açık çeşitli kanallar aracılığıyla toplanacak ve bu PKP'nin Ek E'sinde sunulan Dış Şikayetler ve Geri Bildirim Kaydı'nda tutulacaktır.

Yazılı yorumlar Zorlu Enerji'nin web sitesi aracılığıyla veya yerel düzeyde kullanıma sunulacak şikayet formları aracılığıyla toplanacaktır. Sözlü yorumlar danışma toplantıları, yüz yüze bireysel veya grup toplantıları aracılığıyla toplanacaktır. Zorlu Jeotermal, yorumlarının nasıl dikkate alındığına ilişkin bilgi sağlamak için paydaşlara geri bildirimde bulunacaktır.

Zorlu Jeotermal'in iletişim bilgileri bu PKP'nin 10. Bölümünde verilmiştir.

5.7. Projenin Gelecekteki Aşamaları

Zorlu Jeotermal, paydaş katılımı, şeffaflık ve duyarlılık konusundaki taahhüdünü uygulayacaktır. Zorlu Jeotermal, açık iletişim hatlarını koruyarak, endişeleri ele alarak ve paydaş geri bildirimlerini dahil ederek, Projenin tüm süresi boyunca tüm paydaşlarla iş birliğine dayalı ve karşılıklı olarak faydalı bir ilişki kurmayı amaçlamaktadır.

Zorlu Jeotermal, Projeden etkilenen taraflara ve diğer ilgili ve ilgili paydaşlara Projenin çevresel ve sosyal etkileri ve yönleri hakkında danışacak ve paydaşlarla açık iletişim hatları kurmaya devam ederek yorumlarının ve geri bildirimlerinin sürekli olarak ele alınmasını sağlayacaktır. Zorlu Jeotermal, tüm Proje paydaşlarını Proje faaliyetleri, gelişmeleri ve ilerlemesi hakkında iyi bilgilendirmeye kendini adanmıştır.

Dezavantajlı veya savunmasız bireyler veya gruplar dahil olmak üzere paydaş gruplarıyla bilgi yayımlanması ve katılımı, Tablo 5-1'de belirtildiği gibi yüz yüze toplantılarla Proje süresi boyunca devam edecektir.

Zorlu Jeotermal, tüm paydaş katılım faaliyetlerinin Proje Paydaş Katılım Kaydına kaydedilmesini sağlayacaktır (örnek Paydaş Katılım Kaydı için Ek B'ye bakınız). Zorlu Jeotermal, paydaşlarına yorumlarının nasıl dikkate alındığına ilişkin bilgi vermek üzere geri bildirimde bulunacak.

6. PAYDAŞ KATILIM FAALİYETLERİNİ UYGULAMAK İÇİN GEREKLİ KAYNAK VE SORUMLULUKLAR

6.1. Kaynaklar

Bu PKP'nin uygulanması, paydaş katılım faaliyetlerini etkili bir şekilde yönetmek ve yürütmek için kaynakları gerektirir. Projenin Ekip Lideri/Proje Koordinatörü, doğrudan katılım ve saha personelini PKP ile ilgili sorumluluklara atama yoluyla bu PKP'nin ve Proje şikayet mekanizmasının başarılı bir şekilde uygulanmasını sağlamaktan sorumlu ana kişi olacaktır.

Bununla birlikte, Proje paydaşlarıyla etkileşim için, olası hassasiyetleri yönetmek ve sorunsuz bir etkileşim süreci sağlamak ve danışma ve etkileşim süreçlerine tüm etkilenen bireylerin/grupların katılımını teşvik etmek ve en üst düzeye çıkarmak için Kurumsal Sürdürülebilirlik Ekibinden destek gerekebilir.

Projenin paydaş katılım faaliyetlerini desteklemek için yeterli bir bütçe tahsis edilecektir. Bu bütçe, danışma toplantıları düzenlemek, paydaşlarla iletişim kanallarını sürdürmek ve etkili paydaş katılımı için gerekli kaynakların mevcut olduğundan emin olmak gibi çeşitli yönleri kapsayacaktır.

6.2. Yönetim Fonksiyonları ve Sorumlulukları

Ekip Lideri/Proje Koordinatörü ve görevlendirilecek saha personelinin (PKP ile ilgili sorumlulukları olan) PKP ile ilgili sorumlulukları şunlardır:

- PKP'nin uygulanmasını koordine etmek ve denetlemek.
- Tablo 5-1'de ayrıntılı olarak açıklandığı gibi PKP'ye uygun olarak yerel topluluklarla etkileşim kurmak.
- Gerektiğinde teknik ve idari önlemleri planlayarak ve uygulayarak iç ve dış şikayetlerin yönetimini desteklemek.
- Şikayetlerin PKP'ye uygun olarak kaydedilmesini ve yanıtlanmasını sağlamak.
- Topluluklardan alınan şikayetler ve PKP'ye uygun olarak yönetimi hakkında Kurumsal Sürdürülebilirlik Departmanına rapor vermek.
- Projenin sosyal performansı ve temel sosyal konular hakkında Kurumsal Sürdürülebilirlik Departmanına rapor vermek.

Kurumsal Sürdürülebilirlik Departmanı ayrıca paydaş katılımında aktif bir rol oynayacak, gerektiğinde rehberlik, destek ve karar alma sağlayacaktır. Şikayetleri ve düzeltici eylemleri periyodik olarak inceleyecek ve Projenin PKP uygulama performansı hakkında düzenli raporlar alacaklardır. Proje süresince paydaş katılım süreçleri ve faaliyetleri, alınan şikayetler, geri bildirimler ve yorumlar ve düzeltici eylemlerdeki ilerleme, paydaş katılımı ve şikayet/yorum veri tabanları aracılığıyla belgelenecek, izlenecek ve yönetilecektir.

7. ŞİKAYET MEKANİZMASI

Zorlu Jeotermal, tüm paydaşlar için harici (kamu) bir şikayet mekanizması kuracak ve ayrıca doğrudan ve sözleşmeli çalışanlar gibi Projenin dahili paydaşlarına hitap etmek için dahili bir şikayet mekanizması kurulacaktır. Bu mekanizmalar erişilebilir, şeffaf ve kültürel açıdan hassas olacak şekilde tasarlanacak ve tüm paydaş gruplarından bireylerin şikayetlerini ifade etmelerine veya güvenli ve destekleyici bir ortamda çözüm aramalarına olanak tanıyacaktır.

Şikayet mekanizması, yasa kapsamında veya mevcut tahkim prosedürleri aracılığıyla mevcut olabilecek yargısal veya idari çözümlere erişimi engellemeyecek veya toplu sözleşmeler aracılığıyla sağlanan şikayet mekanizmalarının yerini almayacaktır. Şikayet mekanizması tüm paydaşlar için ücretsiz, açık ve erişilebilir olacaktır. Yorumlar ve şikayetler adil ve şeffaf bir şekilde ele alınacaktır. Şikayet mekanizmasının temel unsurları aşağıda vurgulanmıştır:

- Süreç şeffaf, tarafsız ve gizlidir
- Personel ve yönetim bilgilendirilir ve farkındadır
- Endişeler derhal ele alınır
- Kayıtlar tutulur
- Mekanizma, savunmasız gruplar dahil olmak üzere tüm çalışanların ihtiyaçlarına duyarlıdır
- Çalışan temsilcilerinin rolü
- Yargısal çözüme erişim

Zorlu Enerji, Zorlu Enerji'nin projelerinden ve/veya operasyonlarından etkilenen kişilerin şikayetlerini veya yorumlarını dikkate alınması ve düzeltilmesi için getirebilecekleri bir Kamu Şikayet Mekanizmasına sahiptir.

Zorlu Enerji'nin kurumsal web sitesinde¹⁰, dijital olarak doldurulabilen bir iletişim formu/kutusu¹¹ bulunur ve ayrıca kamuoyuna yönelik aşağıdaki kurumsal Şirket iletişim bilgilerini içerir.

- Adres: Levent 199, Büyükdere Caddesi, No:199 34394 Şişli - İSTANBUL
- Tel: +90 212 456 23 00

7.1. Harici (Kamu) Şikayet Mekanizması

Proje için kurulan Harici (Kamu) Şikayet Mekanizması Proje süresince uygulanacaktır.

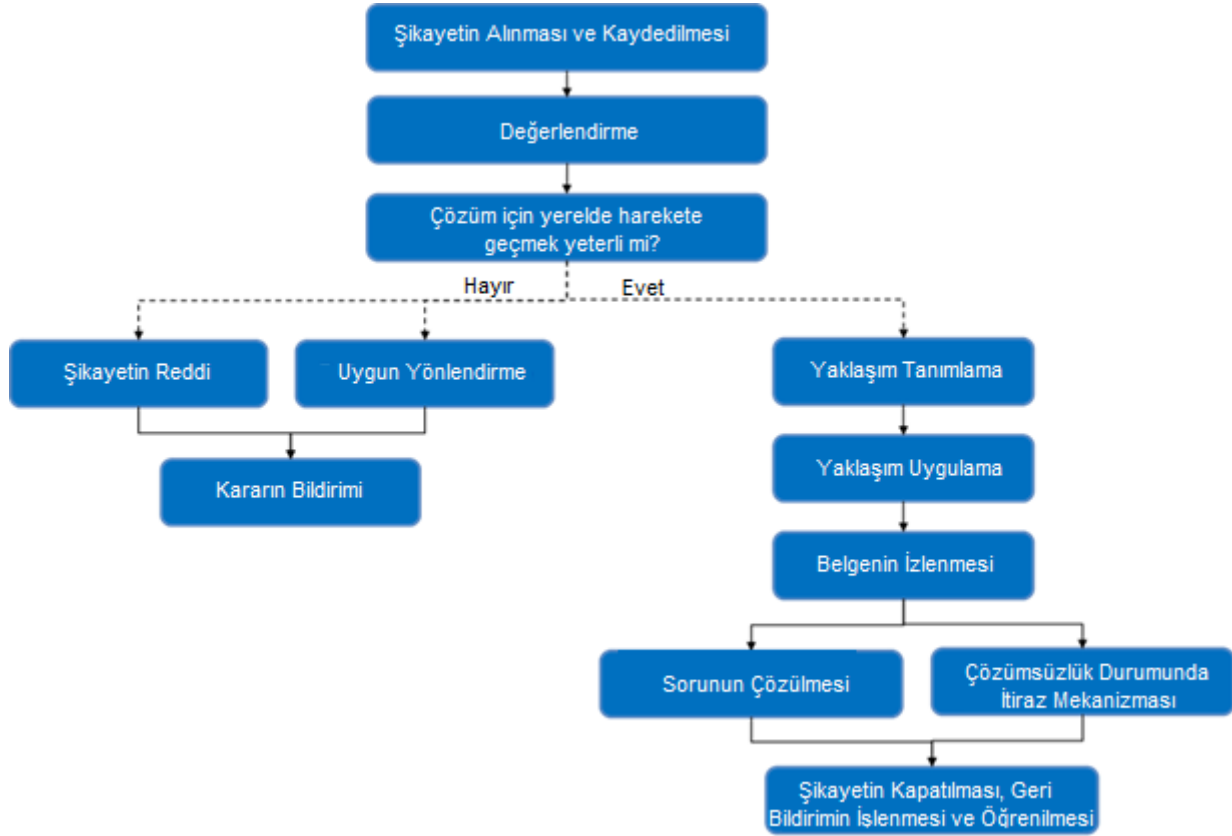
Harici paydaşlar için şikayet mekanizmasının temel ilkeleri şunlardır:

- Endişeleri derhal ve etkili bir şekilde, kültürel olarak uygun, manipülasyon, müdahale, zorlama, sindirme ve misilleme içermeyen şeffaf bir şekilde ve tüm etkilenen taraflara ücretsiz olarak kolayca erişilebilir bir şekilde ele almak
- Şikayetlerin kültürel olarak uygun bir şekilde ele alınmasını sağlamak ve paydaşların ihtiyaçlarına ve endişelerine karşı dikkatli, objektif, duyarlı ve duyarlı olmak
- Mekanizma, yargısal veya idari çözümlere erişimi engellemeyecektir

Harici (Kamu) Şikayet Mekanizmasının temel adımları Şekil 7-1'de sunulmakta ve Tablo 7-1'de verilmektedir. Doğrudan ve sözleşmeli çalışanlar dahil olmak üzere tüm Proje personelinin kullanımına ayrı bir şikayet mekanizması sağlanacaktır (bkz. Bölüm 7.27.2). Örnek şikayet formu ve şikayet kapatma formları sırasıyla Ek E ve Ek F'de verilmiştir. Türkçeye çevrilen şikâyet formu, Halk Katılım Toplantısı sırasında hem talep eden katılımcılara hem de muhtarlar (Aşağıdaloren ve Mollakara köyleri) dağıtıldı (toplamda yaklaşık 100 form).

¹⁰ <https://www.zorluenerji.com.tr/tr/iletisim/iletisim-formu>

¹¹ <https://www.zorluenerji.com.tr/tr/iletisim/zorlu-enerji-iletisim-bilgileri>

Şekil 7-1. Harici (Kamuya Açık) Şikayet Mekanizması

Tablo 7-1. Harici (Kamu) Şikayet Mekanizmasının Adımları

Adım	Faaliyetlerin Açıklaması
Adım 1 – Şikayetleri alınıp kaydedilmesi, şikayetin alındığının onaylanması	Herhangi bir kişi veya kuruluş, Bölüm 10'da verilen iletişim bilgilerini kullanarak aşağıdaki yöntemlerle yorum, şikayet ve/veya bilgi talebi gönderebilir. - Proje personeli (örneğin, Ekip Lideri/Proje Koordinatörü) tarafından yapılacak yüz yüze toplantılar/ziyaretlerde sözlü olarak. Şahsen sözlü olarak alınan şikayetler/yorumlar için, Proje temsilcileri, gerekli durumlarda gerekli rehberliği sağlayarak, şikayet/yorum sahibinin formu kendisi doldurmasını talep edecektir. Şikayet/yorum sahibi, formun Proje temsilcileri tarafından doldurulmasını isterse, şikayet/yorum sahibi adına formu dolduracaktır. Bu gibi durumlarda, şikayet/yorum sahibinin doldurulmuş formu okuması ve hem şikayet/yorum sahibinin hem de formu dolduran Proje temsilcisinin formu onaylaması ve imzalaması gerekecektir. Proje temsilcisi, doldurulmuş formun bir kopyasını şikayet/yorum sahibi paydaşına verecektir. - Şikayet kutuları ve formları (örnek Şikayet Formu için Ek C'ye bakın) Proje sahası ofisine, kadınların sıklıkla/rahatça ziyaret ettiği yerler dahil olmak üzere halka açık yerlere yerleştirilecektir. Şikayet/yorum sahiplerine formu nasıl dolduracakları konusunda rehberlik etmek için şikayet kutularının yanına bir rehber notu (Proje temsilcisi tarafından imzalanmış) asılacaktır. Bu rehber, şikayet/yorum formunun tüm bölümlerinin şikayet/yorum sahibi tarafından doldurulması gerektiğini belirtecektir. - Şikayet/geri bildirim sahibi tarafından tercih edilirse şikayetler/geri bildirimler anonim olarak gönderilebilir, ancak bu, şikayetçiye geri bildirim sağlanamayacağı anlamına gelir. Şikayet/yorum sahibi formu anonim olarak doldurmak isterse, form şikayet/yorum sahibinin herhangi bir kişisel iletişim bilgisi olmadan bunu dosyalamasına olanak tanır. - Telefon (şikayet/yorum göndermek için kullanılacak iletişim numaraları) zamanı gelince yerel topluluklarla paylaşılacaktır) - E-posta (şikayet/yorum göndermek için e-posta adresi zamanı gelince yerel topluluklarla paylaşılacaktır) - Web sitesi Ekip Lideri/Proje Koordinatörü, şikayet/yorum formlarının şikayet/yorum kutularından haftalık olarak toplanmasını sağlayacaktır. Formun toplanması/alınmasından (kutulardan veya şahsen) itibaren en fazla 3 gün içinde (mümkün olduğunda aynı gün), Proje ekibi formu şikayet/yorum veri tabanına kaydedecek ve değerlendirme sürecini başlatacaktır (Örnek Harici Şikayet ve Geri Bildirim Kaydı için Ek E'ye bakın). Şikayetlerin gönderilmesi için iletişim bilgileri ayrıca Zorlu Enerji'nin web sitesinde veya Proje için geliştirilecek özel bir web sitesinde, yerel toplulukların muhtarlık binalarında ve Proje saha ofisinde açıkça belirtilecektir. Bir şikayet, gönderimden itibaren 3 gün içinde uygun şekilde kişisel bir toplantı, telefon görüşmesi, e-posta veya mektup yoluyla resmi olarak kabul edilecektir. Şikayet iyi anlaşılmamışsa veya ek bilgi gerekiyorsa, bu sırada şikayet/yorum sahibinden açıklama istenecektir.

Adım	Faaliyetlerin Açıklaması
Adım 2 –Değerlendirme	Şikayetler ilk etapta Ekip Lideri/Proje Koordinatörü tarafından değerlendirilecek ve gerektiğinde diğer ilgili birimlerle/departmanlarla istişare edilecektir. Ekip Lideri/Proje Koordinatörü veya atanmış herhangi bir Proje ekibi üyesi şikayet/yorum formunun orijinal kopyasını ve ön değerlendirmesini şikayet/yorumlara yükleyecektir. Ayrıca, diğer tüm ilgili belgeler ve görseller (fotoğraflar, videolar vb.) veri tabanına eklenecektir. Ön değerlendirmede, gerektiğinde ilgili birimlerle iş birliği içinde aşağıdaki konular değerlendirilecektir: • öncelik derecesi (başlatılan diğer şikayet/yorumlar arasında Proje sahasının/yerinin dinamiklerini göz önünde bulundurarak); • şikayeti çözmek için izlenecek eylem maddeleri; • geçerliyse yaklaşık maliyeti; • en üst düzey yerel otoritenin (örneğin köy/mahalle muhtarı) görüşü Ekip Lideri/Proje Koordinatörü, şikayetle kimin ilgileneneğine karar verme ve ek desteğin gerekli olup olmadığını belirleme konusunda Kurumsal Sürdürülebilirlik Departmanı'na destek olacaktır. Zorlu Enerji'nin web sitesi veya Proje için geliştirilecek özel bir web sitesi aracılığıyla iletilen şikayetler/yorumlar (Ek C'de sunulan şikayet/yorum formu uyarlanacak ve belirlenmiş bir Proje web sitesine yüklenecek ve Proje boyunca kamuya açık tutulacaktır) Kurumsal Sürdürülebilirlik Departmanı'nın belirlenmiş üyeleri tarafından kontrol edilecek ve koordine edilecektir. Ayrıca, saha kayıtları için 2 takvim günü içinde Ekip Lideri/Proje Koordinatörü'ne iletilecektir.
Adım 3 – Dahili/yerel olarak çözmek için harekete geçilmesi	Kurumsal Sürdürülebilirlik Departmanı, Ekip Lideri/Proje Koordinatörü yardımıyla hangi şikayetlerin dahili olarak yanıtlanması gerektiğine ve hangilerinin Zorlu Jeotermal'in yetki alanı dışında olduğuna karar verecektir. Şikayet dahili olarak ele alınacaksa, Kurumsal Sürdürülebilirlik Departmanı, uygun bir yanıtın geliştirilmesi için şikayetin ele alınmasını resmi olarak 2 takvim günü içinde ilgili departmana/personelere/yükleniciye devredecektir.
Adım 4a – Şikayeti reddetme / Uygun şekilde yönlendirilmesi	Şikâyetin geçerli olmadığına veya Zorlu Jeotermal'in yetki alanına girmediğine karar verilmesi halinde, Proje ekibi şikâyetin alındığı tarihten itibaren 10 iş günü içerisinde şikâyetçiye bildirimde bulunacaktır.
Adım 4b – Yaklaşımın tanımlanması	Delege edilen ekip ve Ekip Lideri/Proje Koordinatörü tarafından bir yanıt geliştirilecek ve Şikayet Kapatma Formu hazırlanacaktır (Örnek Şikayet Kapatma Formu için Ek D'ye bakın). Karmaşık şikayetler için, bir çatışma çözüm komitesi de kurulabilir (gerekirse üst düzey yönetim, diğer departmanlar, yükleniciler ve harici danışmanlar dahil).
Adım 5 – Yaklaşımın uygulanması	İlgili departmanlar tarafından sorunla başa çıkmak için gerekli eylemler uygulanacaktır. Tüm şikayetlere, iletildiği tarihten itibaren 30 iş günü içinde yanıt verilecektir. Amaç, mümkün olduğunca hızlı ve etkili bir şekilde çözmektir. Gecikme olması durumunda, şikayetçilere gecikmenin nedenleri ve şikayetlerinin ne zaman ele alınacağı konusunda beklenen zamanlama bildirilecektir. Eylemlerin tamamlanması Şikayet Kaydı'na kaydedilecektir (bkz. Ek E).

Adım	Faaliyetlerin Açıklaması
	Yanıt, ilgili yönetici tarafından imzalanacaktır. Bu, hem Şikayet Kaydı'nın imzasını hem de yazışmaları içerecektir (daha sonra, mutabakatı belirtmek ve Kayıt'ta referans gösterilmesi için şikayetle birlikte dosyalanacaktır).
Adım 6 – Belgenin izlenmesi	Tüm yorumlar ve şikayetler, şikayetçinin belirttiği tercih edilen iletişim yöntemine uygun olarak sözlü veya yazılı olarak yanıtlanacaktır. Bu iletişimi üstlenmekten Ekip Lideri/Proje Koordinatörü veya Ekip Lideri tarafından atanan bir Proje ekibi üyesi sorumlu olacaktır.
Adım 7 – Harekete geçilmesi	Çözüm ve itiraz süreçleri aşağıdaki şekilde işleyecektir.
Step 7a – Sorunun çözülmesi	Şikâyetlerin çözümüne yönelik mutabık kalınan eylemler, ilgili birimlerce hayata geçirilecektir.
Adım 7b – Çözumsuzluk durumunda itiraz mekanizması	Bir şikayet üzerine yapılan işlemler şikayetçinin tatmin olacağı şekilde çözülmezse, Zorlu Jeotermal bir itiraz mekanizmasını değerlendirecek ve gerektiği takdirde başlatacaktır. Bu mekanizmanın amacı, Proje ile ilgili çeşitli konulardan kaynaklanan yargı dışı anlaşmazlıkları çözmek amacıyla dış paydaşlarla paylaşılan yanıtları incelemek olacaktır. Şikayetin türüne ve konusuna bağlı olarak aşağıdaki taraflar itiraz mekanizması kapsamında bağımsız arabulucu olarak hareket etmek üzere başvurulabilir: - Yerel yönetimlerin temsilcileri - Etkilenen yerleşim yerlerinin başkanları - Bağımsız teknik uzmanlar (örneğin tarım uzmanları, toprak uzmanları, vb.) Bu mekanizmanın uygulanmasıyla, paydaşlar Türkiye'nin mevcut mevzuatına uygun olarak yasal işlem de dahil olmak üzere dış çözümleri daha da ileri götürebilirler, çünkü Proje Şikayet Mekanizması yargısal veya idari çözümlere erişimi engellemeyecektir.
Adım 8 – Şikayetin kapatılması, geri bildirim süreci ve öğrenme	Şikayetçiden gelen herhangi bir ek yanıt, şikayetin kapatılıp kapatılmadığını veya daha fazla eylem gerekip gerekmediğini değerlendirmeye yardımcı olmak için kaydedilecektir. Ekip Lideri/Proje Koordinatörü, şikayetçinin yanıtı anlayıp anlamadığını ve yanıtın memnun olup olmadığını doğrulamak için uygun iletişim kanallarını kullanacaktır. Bu iletişim ayrıca Şikayet Kaydı'na kaydedilecektir. Son olarak, Ekip Lideri/Proje Koordinatörü şikayetin kapatılıp kapatılmayacağını veya daha fazla ilgi ve eylem gerekip gerekmediğini belirleyecektir.

7.2. Dahili Paydaşlar (Çalışanlar) için Şikayet Mekanizması

Dahili Şikayet Mekanizması, tüm doğrudan ve sözleşmeli çalışanlara işyerindeki endişelerini dile getirmeleri için sağlanacaktır. Tüm çalışanlar işe alım sırasında şikayet mekanizması hakkında bilgilendirilecek ve kullanımından dolayı herhangi bir misillemeye karşı onları korumak için önlemler alınacaktır.

Bu dahili şikayet mekanizması, projenin doğası ve ölçeği ile potansiyel riskleri ve etkileriyle orantılı olacaktır. Anlaşılabilir ve şeffaf bir süreç kullanılarak endişeleri derhal ele almak üzere tasarlanacak, ilgili kişilere herhangi bir misilleme olmaksızın, anlayabilecekleri bir dilde zamanında geri bildirim sağlayacak ve bağımsız ve objektif bir şekilde işleyecektir.

Şikayet mekanizması, yasa kapsamında veya mevcut tahkim prosedürleri aracılığıyla mevcut olabilecek diğer yargısal veya idari çözümlere erişimi engellemeyecek veya toplu sözleşmeler aracılığıyla sağlanan şikayet mekanizmalarının yerini almayacaktır.

Dahili paydaşlar için sağlanacak dahili şikayet mekanizması aşağıda sunulmuştur:

- Dahili paydaşlar, aşağıdaki yöntemleri kullanarak şikayet/yorum mekanizmasını başlatabilir:
 - Şikayet/yorum kutuları ve formları (Proje sahası ofisinde bulunur)
 - E-posta
 - Telefon
 - Dilekçe
 - Sözlü olarak (doğrudan veya Ekip Lideri/Proje Koordinatörü, saha şefleri vb. aracılığıyla)
- Şikayet/yorum dosyalanırken, çalışanlar anonim dosyalama seçeneğine sahip olacaktır.
- Saha personeli (örneğin yüklenici) tarafından alınan şikayetler/yorumlar, kayıt altına alınmak üzere Ekip Lideri/Proje Koordinatörü veya Ekip Lideri tarafından atanan bir Proje personeline iletilecektir.
- Kaydedildikten sonra, şikayet/yorum üç (3) gün içinde Kurumsal İnsan Kaynakları (İK) Departmanına iletilecektir. Kurumsal İK Departmanı, şikayetin yönetimi/çözümü için ilgili birim/departmanla koordinasyon sağlayacaktır.
- Farklı kanallardan alınan tüm dahili şikayetlerin/yorumların bir veritabanı Kurumsal İK Departmanı tarafından tutulacaktır.
- Şikayet, ekleri ve İK Departmanının görüşü veritabanına kaydedildikten sonra, şikayet/yorum sahibine şikayeti aldıktan sonraki üç (3) gün içinde uygun yöntemlerle (örneğin e-posta, telefon) talebin dikkate alındığı belirtilerek bilgi verilecektir. Verilecek bilgiler, mümkünse önerilen geri bildirim süresini içerecektir.
- İlgili birim/departman, İK Departmanı tarafından arandıktan sonraki yedi (7) gün içinde şikayet/yorum formuna yazılı olarak ilgili şikayet/yorumun çözümüne ilişkin değerlendirmelerini ve önerilerini Kurumsal İK Departmanına sunacaktır.
- İK Departmanı, uygun şekilde taslak yanıtı hazırlayacak ve Üst Yönetim Ekibinin (genel merkezde) onayına sunacaktır. Üst Yönetim Ekibi, yanıtın içeriğine karar verecek ve şikayeti aldıktan sonraki 14 gün içinde onaylayacaktır.
- Yazılı yanıt, şikayet/yorumun alınmasından itibaren en geç 30 gün içinde İK Departmanı tarafından başvuru sahibine/şikayetçiye iletilecektir.
- Yanıtın ardından, başvuru sahibi/şikayetçi tarafından çözümün kabul edilmesine bağlı olarak şikayet/yorum veritabanı güncellenir.

Yükleniciler/alt yükleniciler, personelinin bu PKP'de tanımlanan şikayet mekanizmasına erişimini sağlamaktan, şikayetleri/yorumları buna göre toplamaktan, aldıktan hemen sonra Zorlu Jeotermal Ekip Lideri/Proje Koordinatörünü bilgilendirmekten ve Ekip Lideri/Proje Koordinatörünün onayıyla şikayetin yönetimi/çözümü için aksiyonları almaktan sorumlu olacaktır.

8. İZLEME VE RAPORLAMA

8.1. Paydaşların İzleme Faaliyetlerine Katılımı

Proje, Projenin veya Proje ile ilişkili etkilerin izlenmesinde üçüncü tarafların katılımını dikkate almaz. Projenin uygulanması sırasında böyle bir ihtiyaç ortaya çıkarsa, Dünya Bankası'nın Üçüncü Taraf İzlemeye İlişkin İyi Uygulama Notu'nda belirtilen gerekliliklere uyulacaktır.

Projeden etkilenen topluluklardan alınacak paydaş yorumları ve geri bildirimleri, Projenin uygulanması sırasında Proje etkilerinin yönetilmesi ve azaltılmasında dikkate alınacaktır.

8.2. Paydaş Gruplarına Raporlama

Proje faaliyetleri ve genel ilerleme ve PKP uygulaması ve şikayet/geri bildirim yönetimi de dahil olmak üzere Ç&S performansı, etkilenen toplulukları Proje ve Tablo 5-1'de belirtilen ilerleme hakkında bilgilendirmek için paydaşlara iletilecektir.

Proje faaliyetleri değişirse veya yeni Ç&S riskleri ortaya çıkarsa, paydaşlara PKP'de belirtilen iletişim kanalları aracılığıyla bu değişiklikleri görüşmek üzere düzenli program dışında bilgi verilecektir.

PKP, Proje uygulaması sırasında gerektiği şekilde güncellenecektir. Zorlu Jeotermal, gelen tüm şikayetleri kurumsal şikayet/yorum veritabanına kaydedecektir (bkz. Ek E).

Zorlu Jeotermal, tüm teknik, çevresel ve sosyal konuların dahil edileceği RPM Birimi için aylık Ç&S İzleme Raporları hazırlayacaktır. RPM Birimine yapılan bu raporlamanın bir parçası olarak, Projenin PKP uygulaması ve dahili PKP izleme performansı da ele alınacaktır. Zorlu Jeotermal tarafından hazırlanan bu Ç&S İzleme Raporları TKYB'ye gönderilecektir¹².

¹² TKYB, Dünya Bankası kredi gelirlerini kullanmak üzere FI olarak atandığından, RPM, Dünya Bankası koruma politikası OP/BP/GP 4.0 uyarınca Kategori FI (Finansal Aracı) olarak atanmıştır. Çevresel ve Sosyal İzleme Raporları Zorlu Jeotermal tarafından FI'ye gönderilecek ve FI, bunları Dünya Bankası ile paylaşmaktan sorumludur.

9. KORONAVİRÜS PANDEMİSİ BAĞLAMINDA PAYDAŞLARI KATILIM İÇİN ALTERNATİF YAKLAŞIMLAR VE MEKANİZMALAR 13

9.1. Geçici Paydaş Katılım Sürecinin Tasarımı

Koronavirüs salgını bağlamında, paydaşları güvenli ve etkili bir şekilde dahil etmek için alternatif yaklaşımlar ve mekanizmalar geliştirmek çok önemlidir. COVID-19 Bağlamında Güvenli Paydaş Katılımı Konusunda IFC Müşterilerine Yönelik Geçici Tavsiye (Mayıs 2020), tüm tarafların sağlığını ve güvenliğini göz önünde bulundurarak proaktif iletişim ve bilgi paylaşımını garanti eden sağlam bir geçici paydaş katılım süreci ve şikayet mekanizmasına olan ihtiyacı vurgulamaktadır.

Haziran 2023 itibarıyla, Türkiye'de paydaş katılımını engelleyecek COVID-19 ile ilgili herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır. Kamu, herhangi bir özel sınırlama getirmemiş ve katılım faaliyetlerini etkileyen herhangi bir seyahat veya erişim kısıtlaması bulunmamaktadır.

Ancak, paydaşların pandemi sonrası koşullar ışığında katılım yöntemine ilişkin kendi tercihlerinin olabileceğini dikkate almakta fayda vardır. Bu gelişen ortamda, paydaşlar tercih edilen katılım yöntemi olarak uzaktan iletişimi ve sanal etkileşimleri tercih edebilir.

Paydaşlarla Katılım ve güvenli katılım yöntemleri üzerindeki olası COVID-19 Etkileri Tablo 9-1'de sunulmaktadır.

Tablo 9-1. COVID19 Bağlamında Paydaş Katılımına Yönelik Alternatif Yaklaşımlar ve Mekanizmalar

COVID-19'un Katılım ve İlgili Faaliyetler Üzerindeki Olası Etkileri	Güvenli Paydaş Katılımı	Bilginin Yayınlanması	Şikayet Mekanizması
Etkilenen taraflarla etkileşim faaliyetlerinin durdurulması, örneğin, • danışma ve bilgi verme toplantıları dahil olmak üzere yüz yüze toplantıların askıya alınması • seyahat kısıtlamaları veya karantina önlemleri nedeniyle topluluklara veya paydaşlara sınırlı erişim • sağlık ve güvenlik endişeleri nedeniyle etkileşim faaliyetlerine katılımın azalması • topluluk danışmalarında veya kamu duruşmalarında gecikmeler	Video konferans platformları, sesli seçenekler, çevrimiçi anketler veya telekonferanslar gibi sanal toplantılar aracılığıyla paydaşlarla etkileşim	Proje güncellemeleri ve ilgili bilgiler güvenli çevrimiçi platformlar, web sitesi, e-posta bültenleri veya sosyal medya kanalları aracılığıyla paylaşılır	Şikayetlerin alınması ve çözülmesi için özel e-posta adresi, web sitesinde bulunan çevrimiçi iletişim formu/kutusu ve telefon aracılığıyla.

¹³ IFC INTERIM ADVICE FOR IFC CLIENTS ON SAFE STAKEHOLDER ENGAGEMENT IN THE CONTEXT OF COVID-19 (https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/30258731-0e7d-4cb2-863ca6fb4c6d0d95/Tip+Sheet_Interim+Advice_StakeholderEngagement_COVID19_May2020.pdf?MOD=AJPERES&CVID=n9s.b9)

9.2. Katılıma Alternatif Yaklaşımlar

Zorlu Jeotermal, COVID-19 salgını gibi durumlarda gerekli olması halinde paydaş katılımı için alternatif yaklaşımların benimsenmesini sağlayacaktır. Bu bağlamda, sanal katılım ve uzaktan katılım süreçlerinden önce Zorlu Jeotermal, yerel kamu ve sağlık otoriteleriyle koordinasyon, çevresel ve sosyal değerlendirme veya azaltma uygulamasındaki gecikmelerin düzenli olarak iletilmesi, yeniden yerleşim süreçleri ve şikayet mekanizması dahil olmak üzere temel paydaş faaliyetlerini belirleyecektir.

Bu paydaş faaliyetleri için, planlanan faaliyetlerin hedeflerini en iyi karşılayan sanal ve uzaktan alternatifler dikkate alınacaktır.

Paydaşların bağlantı kalitesi ve erişimi ve paydaşların şikayetçilerin anonimliğini korumak için şikayet mekanizmasına erişim seçenekleri (tercih edilirse) gibi faktörler analiz edilecek ve bu hususlara dayanarak, çeşitlendirilmiş iletişim araçları ve formatları içeren bir program uyarlanacaktır.

Tablo 9-2. Sanal ve Yüz Yüze İletişim Kanalları

Çevrimiçi İletişim Kanalları – Bilgi Yayımları	Çevrimiçi İletişim Kanalları Paydaş Katılımı	Elektronik Olmayan İletişim Kanalları	Savunmasız ve Marjinal Gruplara Yönelik Özel Hususlar
Zorlu Enerji'nin web sitesi veya Proje için özel bir Proje web sitesi geliştirmek, şikayet/geri bildirim sahipleri ve şikayetçilerle doğrudan kayıt tutma, izleme ve iletişim kurma için güvenli bir şikayet portalı sağlamak. Dijital platformlar, sosyal medya ve mesajlaşma platformları (gerekirse bir Proje Facebook sayfası geliştirilebilir),	Çevrimiçi paydaş katılım toplantıları Telefon, e-postalar ve özel Proje web sitesi formları aracılığıyla geri bildirim arama	Yerel yerleşim yerlerinin muhtarları ve yerel saygın kişiler Yerel medya kuruluşları aracılığıyla kamuoyuna duyurular Proje için geliştirilen ve yerleşim yerlerinde uygun yerlere yerleştirilen broşürler, kitapçıklar, posterler, el ilanları, haritalar gibi bilgi paketleri	Kişiyeye özel katılım (dil, kültür ve erişilebilirlik engelleri faktörleri). Büyük yazı tiplerinde basılı materyal gibi erişilebilir format, Katılımı sağlamak ve şikayetleri dile getirmek için savunmasız paydaşların erişebildiği iletişim kanalları (güvenilir bir yerel odak noktası gibi).

10. PAYDAŞLAR İÇİN İLETİŞİM BİLGİLERİ

Proje ile ilgili her türlü yorum, geri bildirim ve şikâyet için paydaşlar, Tablo 10-1'de yer alan Proje iletişim bilgilerini kullanabilirler. Zorlu Enerji'nin kurumsal internet sitesinde ayrıca paydaş şikâyetleri ve yorumları için bir iletişim formu/kutusu da yer almaktadır (lütfen Bölüm 7'ye bakınız).

Tablo 10-1. Proje İletişim Bilgileri

Zorlu Enerji İnternet Sayfası	https://www.zorluenerji.com.tr/tr/iletisim/iletisim-bilgileri
Zorlu Enerji Genel Müdürlüğü	Adres: Levent 199, Büyükdere Caddesi, No:199 34394 Şişli - İSTANBUL Tel: +90 212 456 23 00
Sondaj Yüklenicisi	Sözleşme imzalandığında duyurulacaktır
Proje Saha Ofisi	Adres: Tel:
Saha Temsilcisinin İletişim Bilgileri	İletişim bilgileri, katılım faaliyetlerinin başlamasından önce ayrıca sağlanacaktır.

EKLER

Ek A – Kamu Alanlarına Asılan Toplantı Duyuru Metni (Türkçe)

**15 NUMARALI İŞLETME RUHSATINDA
3 ADET JEOTERMAL KAYNAK ARAMA
SONDAJİ PROJESİ
AĞRI İLİ, DİYADİN İLÇESİ**

ZDM-3 KUYUSU, AŞAĞIDALÖREN KÖYÜ, 102 ADA, 25 PARSEL

ZDM-2 KUYUSU, AŞAĞIDALÖREN KÖYÜ, 102 ADA, 2 PARSEL

ZDM-6 KUYUSU, MOLLAKARA KÖYÜ, 102 ADA, 12 PARSEL

**PAYDAŞ KATILIMI
TOPLANTISI**

Toplantı projeden etkilenebilecek paydaşları, proje hakkında bilgilendirebilmek ve görüş ve önerilerini almak amacıyla düzenlenmektedir. Projenin çevresel ve sosyal konular ile ilgili raporlar, firmamız web sayfasında ve köy muhtarlıklarında sunulmuş olup incelemeye açıktır.

Bu proje Dünya Bankası tarafından desteklenen ve Türkiye Kalkınma Yatırım Bankası tarafından uygulanan "Türkiye Jeotermal Risk Paylaşım Mekanizması Jeotermal Geliştirme Projesi" kapsamında yürütülecektir. Proje kapsamında, 3 adet Jeotermal kaynak arama sondajı yapılması planlanmaktadır.

ZORLUENERJİ

<https://www.zorluenerji.com.tr/kurumsal/duyurular>

Tarih - Gün - Saat: 02.10.2025 - Perşembe - 11:00

Yer: Aşağıdalören Köyü Taziye Evi

Açık Adres: Aşağıdalören Köyü/Diyadin/AĞRI

Toplantı Yerine Ulaşım için Servis Kalkış Saatleri ve Yeri:

Mollakara Köyü: 10:20, İlkokul Önü

Ulukent Köyü: 10:20, İlkokul Önü

Yukarıdalören Köyü: 10:40, İlkokul Önü

Ek B – Zorlu Jeotermal Tarafından Hazırlanıp Dağıtılan El İlanı/Broşür

Projenin Temel Çevresel Etkileri ve Alınacak Önlemler

Jeotermal kaynak arama (sondaj) projelerinde öne çıkan çevresel etkiler;

- Arazinin hazırlanması aşamasında üst toprak ve hafriyat toprağının yönetimi,
- Arazi hazırlık ve sondaj sırasında oluşacak gürültü etkisi,
- Sondaj çalışmasında kullanılacak sondaj çamuru-nun yönetimi ve bertarafı,
- Sondaj çamuru hazırlanmasında gerekli kimyasalların uygun depolanması ve atıkların bertarafı,
- Proje araçlarından kaynaklı toz emisyonları ve trafik yükü etkisi,
- Test aşamasında oluşacak test suyunun bertarafı olarak sıralanabilir.

Zorlu tarafından projenin çevresel ve sosyal performansının izlenmesi ve proje faaliyetlerinin ilgili ulusal mevzuat, uluslararası standartlar ve sözleşme gerekliliklerine tam uyum içerisinde yürütülmesi sağlanacaktır. Projenin olası çevresel etkileri ve alınacak önlemler proje için hazırlanan Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı içerisinde detaylı olarak yer almaktadır.

Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı ile Paydaş Katılım Planı

Proje için hazırlanan Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP) ve Paydaş Katılım Planı (PKP) paydaşların bilgilendirilmesi ve istişare amacıyla aşağıdaki linkte ve QR kod alanında sunulmaktadır. Ayrıca muhtarlıklarda basılı kopyaları da incelemeye açıktır.

<https://www.zorluenerji.com.tr/kurumsal/duyurular>

Şikayet Mekanizması

Proje faaliyetlerine başlamadan önce sondaj alanı için Çevre, Sosyal, Sağlık ve Güvenlik temsilcisi atanacaktır. Atama sonrasında muhtarlar vasıtasıyla bölge halkına temsilcinin iletişim bilgisi paylaşılacaktır. Bu aşamaya dek görüş, öneri, itiraz veya şikayetler için aşağıda yer alan iletişim kanalları kullanılması rica olunur.

ZORLU JEOTERMAL ENERJİ ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş.

Levent 199, Büyükdere Caddesi No: 199
Şişli/İSTANBUL

Tel: 0212 456 23 00
E-mail: zoren@zorlu.com

ZORLUENERJİ

Diyadin Jeotermal Kaynak Arama Projesi

Paydaş Katılımı Toplantısı

02.10.2025
Aşağıdalören / Diyadin / AĞRI

Projenin Yeri

Projenin Aşamaları

1- Arazi Hazırlık Aşaması

- Sondaj alanı ve yardımcı tesis alanlarının hazırlanması, sondaj faaliyeti için teknik ve iş sağlığı güvenliği gerekliliklerinin sağlanması
- Sondaj sıvılarının uygun şekilde depolanması ve yönetimi için çamur havuzu alanının hazırlanması
- Sondaj kulesi ve ekipmanların montajı; sondaj için gerekli tüm araç ve ekipmanların uygun kurulması ve çalışmaya hazır olduğundan emin olunması

2- Jeotermal Kaynak Arama (Sondaj) Aşaması

- Sondaj çalışmasının yapılması, kuyunun verimlilik testlerinin yapılması, kuyu test işlemleri sırasında sondaj çamurunun ve çamur havuzunda bulunan her türlü sıvı veya katı maddenin bertarafı

3- Kapatma ve Arazi Rehabilitasyon Aşaması

- Sondaj sahasının kapatılması ve arazi rehabilitasyonu (ekipmanların sökülmesi, kuyunun kapatılması, atıkların bertaraf edilmesi, alanın eski haline geri getirilmesi)

Projenin Tanımı ve Kapsamı

Zorlu Jeotermal Enerji Elektrik Üretim A.Ş. tarafından Ağrı ili, Diyadin ilçesi sınırları içerisinde yer alan 15 Nolu İşletme Ruhsatı sahasında Diyadin Jeotermal Kaynak Arama Projesi planlanmaktadır.

Bu proje Dünya Bankası tarafından desteklenen ve Türkiye Kalkınma Yatırım Bankası tarafından uygulanan "Türkiye Jeotermal Risk Paylaşım Mekanizması Jeotermal Geliştirme Projesi" kapsamında yürütülecektir.

Proje, 3 adet (ZDM-2, ZDM-3, ZDM-6) jeotermal kaynak arama kuyusu sondajından oluşmaktadır. Proje kapsamında öncelikle ZDM-3 kuyu lokasyonunda arama çalışmaları başlayacaktır. Kuyu testlerinin sonucuna göre diğer kuyu lokasyonlarında devam etme kararı verilecektir.

Planlanan Sondaj Alanları Parsel Bilgileri

Kuyu	Köy	Ada/ Parsel	Mülkiyet	Nitelik
ZDM-3	Aşağıdalören	102/25	Zorlu	Çayır
ZDM-2	Aşağıdalören	102/2	Tüzel Kişi	Çayır
ZDM-6	Mollakara	102/12	Mera	Ham Toprak

Ek C – Paydaş Katılımı Toplantısı Dokümanı İçindekiler Tablosu

- Halkın katılımı toplantısı bildiriminin duyurulma şekli: kullanılan medya/medyalar, duyurunun tarihi/tarihleri, açıklaması veya kopyası,
- Toplantının/Toplantıların yapıldığı tarih/tarihler,
- Toplantının/Toplantıların yapıldığı yer/yerler,
- Kim davet edildi,
- İsim, Kuruluş veya Meslek, Telefon/Faks/e-posta numarası/adresi (ev ve/veya ofis),
- Kim katıldı,
- İsim, Kuruluş veya Meslek, Telefon/Faks/e-posta numarası/adresi, (ev ve/veya ofis),
- Toplantı Programı/Zamanı,
- Ne sunulacak ve kim tarafından,
- Özet Toplantı Tutanağı (Sunum Yapanların Yorumları, Soruları ve Yanıtları),
- Alınan kararların listesi ve programlar, son tarihler ve sorumluluklarla kararlaştırılan eylemler.

[illegible]

Ek E – Örnek Şikayet Formu

(Türkçeye çevrilmiş form, Paydaş Katılımı Toplantısı sırasında hem talep eden katılımcılara hem de muhtarlara (Aşağıdalören ve Mollakara köyleri) dağıtılmıştır - toplamda yaklaşık 100 form)

Şikayet Formu	
Referans No:	
Tam Ad (*) (* İsteğe bağlı – bir şikayet anonim olarak kaydedilirse, herhangi bir yanıt verilmeyecektir.	
Lütfen sizinle nasıl iletişime geçilmesini istediğinizi (posta, telefon, e-posta) işaretleyiniz. [] mail: [] telefon: [] e-mail:	
İl/İlçe/Yerleşim	
Tarih	
Şikâyet (lütfen uygun olanı altını çiziniz): şahsen, telefonla, toplum toplantısında, posta yoluyla, e-posta yoluyla, diğer (lütfen açıklayın)	
Şikayet Kategorisi	
1. Terk edilmesi halinde (kamu konutları)	
2. Projeden etkilenen varlıklar/mülkler hakkında	
3. Altyapı üzerine	
4. Gelir kaynaklarının azalması veya tamamen kaybolması halinde	
5. Çevresel sorunlar (örn. kirlilik) hakkında	
6. İstihdam üzerine	
7. Trafik, ulaşım ve diğer riskler hakkında	
8. Diğer (Lütfen belirtiniz):	
Soruşturma/Olay/Şikayet Tarihi Bir kerelik olay/şikayet (tarih _____) Birden fazla oldu (kaç kez? (_____) Devam ediyor (şu anda sorun yaşanıyor)	
Şikayetin Tanımı Ne oldu? Ne zaman oldu? Nerede oldu? Sorunun sonucu nedir?	

Sorunun çözümü için ne yapılmasını istersiniz?
İmza:
Tarih:

Ek F – Örnek Şikayet Kapanış Formu

(Türkçeye çevrilmiştir)

Şikayet Kapatma Formu		
Şikayet Kapatma Numarası:		
Acilen yapılması gereken eylemi tanımlayın:		
Uzun vadeli gerekli eylemi tanımlayın (gerekirse):		
Tazminat Gerekli Mi?	☐ Evet	☐ Hayır
Çözüm Eyleminin ve Kararın Kontrolü		
Çözüm Eyleminin Aşamaları	Son Tarih ve Sorumlu Kurumlar	
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
Tazminat ve Son Aşamalar		
Bu bölüm, şikayetçi tazminat ücretlerini aldıktan ve şikayeti giderildikten sonra şikayetçi tarafından doldurulacak ve imzalanacaktır.		
Notlar:		
Şikayetçinin Adı-Soyadı ve İmzası:		
Tarih...../...../.....		
Sorumlu Kurum/Şirket Temsilcisinin Unvanı-Adı-Soyadı:		
Tarih...../...../.....		

Paydaş Katılım Planı